

Statsfinansieret udligning

Redegørelse fra det af indenrigsministeriet
nedsatte udvalg
vedrørende kommunernes finansiering

BETÆNKNING NR. 1059

December 1985

ISBN 87-503-5940-1
In 00-66-bet.
Eloni Tryk . København

INDHOLDSFORTEGNELSE

	<u>Side</u>
<u>KAPITEL 1. BAGGRUND OG FORMÅL</u>	5
1.1. Baggrunden for arbejdet	5
1.2. Formål, forudsætninger og disposition for redegørelsen	6
<u>KAPITEL 2. DET GÆLDENDE TILSKUDS- OG UDLIGNINGS- SYSTEM</u>	10
2.1. Baggrunden for systemet	10
2.2. Kort om formålet med udligning	11
2.3. Systemets opbygning	14
2.3.1. Indledning	14
2.3.2. Hvad skal udlignes	14
2.3.3. Hvordan er systemet opbygget	20
2.4. Systemets egenskaber	28
2.5. Kritikken af systemet	29
2.5.1. Indledning	29
2.5.2. Kritik afledt af selve tilskuds- og ud- ligningssystemet	30
2.5.3. Kritik afledt af andre forhold	35
2.6. Sammenfatning og konklusion	36
<u>KAPITEL 3. OM HEL ELLER DELVIS STATSFINANSIERET UDLIGNING</u>	38
3.1. Indledning	38
3.2. Datagrundlag og beregningsforudsætninger	39
3.3. Generelt om hel eller delvis statsfinansieret ud 1 ig n i ng	41
3.4. En generel model for hel eller delvis stats- finansieret udligning	47
3.4.1. Præsentation af modellen	47
3.4.2. Virkning for byrdefordeling og statstilskud	49
3.4.3. Virkninger af ændringer i udlignings- grundlagene	52

3.4.4. Virkninger af ændringer i udlignings- niveauerne	54
3.4.5. Betydningen af variationen kommunerne imellem og af den generelle pris-, løn- og indkomstudvikling	57
3.5. Det skitserede system ved uændret byrde- deling	60
3.5.1. Udledning af modellen	60
3.5.2. Valg af udligningsgrundlag med "rent" udlignende statstilskud	66
3.5.3. Statstilskud ved udligning til P_{min} og Y_{max}	68
3.5.4. Virkninger af ændringer i udlignings- grundlagene	69
 BILAG:	
Bilag 1. Beregningseksempler på den generelle model	71

KAPITEL 1. BAGGRUND OG FORMÅL.

1.1. Baggrunden for arbejdet.

I denne rapport har finansieringsudvalget redegjort for forskellige aspekter af spørgsmålet om, hvem der skal finansiere udligningen mellem (amts)kommunerne, dvs. om (amts)kommunerne selv eller staten skal stå for finansieringen. I sidste ende kan dette valg formuleres som et spørgsmål om den ønskede balance mellem statslig og kommunal skatteudskrivning og hermed om hvordan beslutningskompetence og ansvar skal følges ad.

Udvalget har taget dette emne op på baggrund af den politiske diskussion om tilskuds- og udligningssystemeti forbindelse med behandlingen af lovforslaget om konjunkturreguleringen af den kommunale økonomi i forsommeren 1985 (jfr. forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner (omberegning af tilskudsnedsættelse for 1985, tilskudsnedsættelse for 1986), lovforslag nr. L 227 af 24. april 1985). Diskussionen udmøntede sig konkret i en formulering i lovforslagets bemærkninger, hvori regeringen anmoder finansieringsudvalget om at belyse emnet (jfr. nedenfor).

I sidste ende må spørgsmålets relevans dog nok ses på baggrund af den diskussion, der løbende har været om de generelle tilskuds- og udligningssystemer siden de tidligere, enkeltstående systemer i 1984 blev erstattet med den gældende lov.

I de nævnte lovbemærkninger til L 227 hedder det konkret om regeringens planer for tilskuds- og udligningssystemet i de kommende år samt finansieringsudvalgets rolle i denne forbindelse følgende (p. 7):

"Regeringen vil inden den 1. januar 1986 udarbejde et udkast til lovforslag om ændret kommunal finansiering med virkning fra 1987, så det efter drøftelse med kommunerne kan fremsættes senest den 15. februar 1986.

Med dette lovforslag tilstræbes en afvikling af de generelle tilskud til kommunerne på en måde, således:

at kommunernes samlede aktivitet indpasses i de samfunds-
økonomiske rammer, som regeringen og folketinget opstil-
ler, på en måde, der sikrer fortsat udvikling i den loka-
le prioritering af skat og kommunal service,
at beslutningskompetence og økonomisk ansvar knyttes nær-
mere sammen,
at den kommunale skatteforhøjelse, der måtte følge heraf
ved uændret kommunal aktivitet modsvares af en nedsættel-
se af statens indkomstskat på en måde, der sigter mod at
bevare progressionen i skattesystemet.

Regeringen vil desuden anmode finansieringsudvalget om at
undersøge virkningerne af, at staten finansierer udgifterne
til den kommunale udligning helt eller delvis, idet der ikke
herved bør ske forringelse for de vanskeligt stillede kommu-
ner. Udvalget vil blive anmodet om at fremlægge sine vurderin-
ger og forslag inden udgangen af 1985."

1.2. Formål, forudsætninger og disposition for redegørelsen.

Formålet med redegørelsen er på denne baggrund tvædelt,
nemlig:

- 1) at redegøre for det gældende systems udformning og "vir-
kemåde", samt for den kritik og de emner i øvrigt, der i
de sidste år har været fremme i debatten om systemet,
- 2) at belyse den mulige udformning - samt virkningerne - af
et system, hvor staten helt eller delvis overtager finan-
sieringen af udligningen.

I redegørelsen behandles således ikke de tekniske proble-
mer, der knytter sig til opgørelsen af udgiftsbehov og beskat-
ningsgrundlag, og som udvalget tidligere har givet tilsagn om
at belyse (jfr. især bet. nr. 1033, marts 1985, kap. 3-5). Ud-
valget agter at behandle disse spørgsmål samt spørgsmålet om
overudligning i en selvstændig rapport i løbet af foråret
1986. Nærværende rapport omfatter heller ikke en nærmere be-
skrivelse af de problemer og muligheder, der knytter sig til
den fremtidige indpasning af (amts)kommunernes økonomi i sam-
fundsøkonomien. Der er i udvalgets foregående betænkning om

konjunkturregulering af den kommunale økonomi m.m. i detaljer redegjort for denne form for regulering (jfr. bet. nr. 1033, kap. 2). Endelig omfatter redegørelsen ikke en beskrivelse af virkningerne af skattereformen, som kan indebære visse byrdefordelingsmæssige forskydninger kommunerne imellem.

Som det fremgår af de refererede bemærkninger i lovfor-slaget, kan der heraf udtrages visse generelle retningslinier for udvalgets arbejde.

For det første fremgår det, at regeringen har forpligtet, sig til at fremsætte lovforslag, der tilstræber en afvikling af de generelle tilskud. Heri ligger, at udvalget skal tage udgangspunkt i en situation, hvor det gældende tilskud er afviklet. Det er dog fundet hensigtsmæssigt og illustrativt også at belyse virkningerne af statsfinansieret udligning sammenholdt med et system, hvori indgår et statstilskud af samme størrelse som det gældende.

Det kan i denne forbindelse nævnes, at udvalget allerede i forbindelse med forberedelsen af det nugældende system overvejede de problemer i udligningen, der følger af et "lille" statstilskud, jfr. nærmere herom i afsnit 2.5.2.

For det andet er der - som det fremgår - knyttet en række betingelser til denne afvikling, hvoraf især de to førstnævnte også kan være af interesse i forbindelse med behandlingen af den statsfinansierede udligning.

Den første betingelse er, at afviklingen sker på en måde, som muliggør, at kommunernes samlede aktivitet indpasses i de samfundsøkonomiske rammer, som regeringen og folketinget opstiller. Indpasningen skal endvidere ske på en måde, som sikrer fortsat udvikling i den lokale prioritering af skat og kommunal service.

I den anden betingelse hedder det, at beslutningskompetence og økonomisk ansvar skal knyttes nærmere sammen. Denne "betingelse" har nær tilknytning til selve afviklingen af de generelle statstilskud, idet det har været anført, at en konsekvent gennemførelse af ideerne om sammenhæng mellem kompetence og ansvar må indebære, at (amts)kommunerne fuldt ud finansierer udgifterne gennem skatteudskrivningen.

Endelig for det tredje fremgår det af formuleringen vedrørende udvalgets "egentlige" opgave - en belysning af virk-

ningerne af en hel eller delvis statslig finansiering af udligningen - at der ikke herved bør ske forringelser for de vanskeligt stillede kommuner.

I betænkningen af 23. maj 1985 over forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner (ændret tilskudsberegning som følge af social finansiering) har et flertal i kommunaludvalget - som begrundelse for at forslaget ikke behøvede at gennemføres allerede i 1984/85 samlingen - udtalt: "En eventuel statslig overtagelse af finansieringen af den kommunale udligning forudsættes i bemærkningerne til L 227 gennemført således, at byrdefordelingen ikke påvirkes." Det er derfor som udgangspunkt i behandlingen af emnet forudsat, at byrdefordelingen som gælder for 1987, ikke påvirkes af en hel eller delvis statslig finansiering af udligningen.

Af tekniske grunde er dog samtidig præsenteret virkningerne af en generel model for tilskud og udligning, hvor forudsætningen om uændret byrdefordeling kun tilnærmet er opfyldt.

Afslutningsvis må det nævnes, at udvalget ikke er blevet anmodet om at stille forslag om en konkret ændring af det gældende system. Redegørelsen er derfor koncentreret om en belysning af de generelle egenskaber ved statsfinansieret udligning.

Redegørelsen er tilrettelagt således, at der i det følgende kapitel gives en fremstilling af det gældende tilskudssystem og dets egenskaber. Herudover redegøres der for de forskellige problemer, som har været diskuteret i de sidste år vedrørende tilskuds- og udligningssystemet. Der forsøges i den forbindelse foretaget en struktureret af disse emner i punkter, der så at sige direkte vedrører selve tilskuds- og udligningssystemet og i punkter, der snarere vedrører de systemer, der i de senere år er koblet på tilskuds- og udligningssystemet (for eksempel konjunkturreguleringen).

I kapitel 3 behandles dernæst forskellige tekniske aspekter af begrebet statsfinansieret udligning.

I afsnit 3.3 er givet en generel indføring i emnet statsfinansieret udligning. Med udgangspunkt i de ideer, der her er

præsenteret, behandles dernæst i afsnit 3.4 et system, hvor disse tanker konsekvent er ført ud i livet, men som på den anden side ikke i fuldt omfang opfylder målsætningen om uændret byrdefordeling. Afsnittet har derfor alene til formål teknisk at belyse nogle vigtige aspekter af begrebet statsfinansieret udligning. Systemets egenskaber belyses generelt og ved beregninger.

Afslutningsvis beskrives med udgangspunkt i målsætningen om uændret byrdefordeling de muligheder, der foreligger for at omforme det gældende system til et system med statslig finansiering, ligesom dette systems egenskaber nærmere belyses, dels generelt og dels via konkrete beregninger (afs. 3.5).

KAPITEL 2. DET GÆLDENDE TILSKUDS- OG UDLIGNINGSSYSTEM.

2.1. Baggrunden for systemet.

Tilskuds- og udligningssystemet blev opbygget gradvist i forbindelse med opgave- og byrdefordelingsomlægningerne i 1970'erne. Efter byrdefordelingsreformens afslutning blev det trinvist opbyggede system gjort til genstand for en samlet vurdering i finansieringsudvalget.

Udvalget har i sin første betænkning (Kommunal udligning og tilskud til kommuner, bet. nr. 963, okt. 1982) i detaljer vurderet systemet og stillet forslag til et nyt system.

For så vidt angår tilskuds- og udligningssystemet, som det fremstod efter opgave- og byrdefordelingsreformen, konkluderede udvalget (bet. 963, p. 13):

"For det første bruges navnlig bloktilskuddene, men også i et vist omfang skatteudligningsordningerne, både til at overføre penge mellem stat og kommuner (typisk i forbindelse med opgaveomlægninger) og til at udligne forskelle i de kommunale udgiftsbehov. Såvel forhøjelse som formindskelse af tilskuddet har derfor påvirket udligningen af udgiftsbehovsforskelle. Omvendt er det ikke muligt at forøge udligningen uden samtidigt at sætte tilskuddet i vejret.

For det andet varierer udligningen af forskelle i beskatningsgrundlag efter kommunetype og indkomst. Anskuet som helhed bidrager derfor ikke alle aspekter af tilskuds- og udligningssystemet til en bedre overensstemmelse mellem beskatningsniveau og serviceniveau.

For det tredje har kombinationen bloktilskud/landsudligning og hovedstadsudligning meget forskelligartede virkninger for forskellige kommunetyper i hovedstadsområdet. I ekstreme tilfælde kan der blive tale om, at en kommune skal afgive mere i tilsvær, end den modtager i skat, når indkomsterne stiger.

For det fjerde måles udgiftsbehov endnu så ufuldkomment, at refusionerne på de sociale områder fortsat har måttet spille en betydelig rolle i kommunernes samlede finansiering, hvilket kan virke forvridende på de enkelte kommunalbestyrelses dispositioner.

For det femte indebærer refusionernes (og de samlede statslige tilskuds) fortsat meget betydelige andel af de kommunale indtægter, at den kommunale skat ikke afspejler de fulde omkostninger ved de kommunale ydelser.

For det sjette er der fra flere sider rettet kritik mod opgørelsen af beskatningsgrundlaget (bl.a. indregningen af grundværdierne) og målingen af udgiftsbehovene (bl.a. vejkriteriet)."

På denne baggrund overvejede udvalget, hvordan der kunne tages højde for disse kritikpunkter, idet man så det som sin opgave at udforme et system, der (bet. 963, p. 14):

- "a) så vidt muligt adskiller finansiering og udligning, dvs. gør det muligt at ændre udligningen af forskelle i udgiftsbehov uafhængigt af statens tilskud til kommunerne,
- b) sikrer en mere ensartet udligning af forskelle i beskatningsgrundlag,
- c) undgår risikoen for overudligning og for en formindskelse af den kommunale egeninteresse i ligningen,
- d) gør samspillet mellem landsudligning og hovedstadsudligning mere gennemskueligt."

Især var det et vigtigt, mål at få helt klart frem gennem udformningen af systemet, hvor stor en del af forskellen mellem to (amts)kommuner, der egentlig udlignes (de såkaldte udligningsniveauer), idet det må være denne størrelse, der er af størst politisk interesse.

Som nævnt byggede det nye system, som blev indført i 1984, og som skal beskrives i det følgende, i meget vid udstrækning på udvalgets forslag.

2.2. Kort om formålet med udligning.

Traditionelt formuleres målsætningen for udligningen som et ønske om at skabe mere "lige økonomiske vilkår" for kommunerne, eller mere præcist: at komme nærmere en situation, hvor kommunerne har mulighed for at holde samme serviceniveau ved samme skat.

I figur 1 er vist en meget summarisk fremstilling af de faktorer, der bestemmer den enkelte kommunes beskatningsniveau:

Figur 1. Bestemmelse af beskatningsniveauet i en kommune.

Ved givne udgiftsbehov vil valg af serviceniveau bestemme udgifterne, som sammenholdt med de finansielle "muligheder" i form af beskatningsgrundlaget fastlægger beskatningsniveauet.

Formålet med udligningen er at udligne forskellene i de "udefra givne" forhold, dvs. i udgiftsbehovene og i beskatningsgrundlagene, for herved at skabe en tættere korrespondance mellem de to størrelser, kommunerne selv kan fastsætte, dvs. serviceniveauet og beskatningsniveauet. Foretages der fuld udligning af forskelle i udgiftsbehov og beskatningsgrundlag, kan der kun være én hovedforklaring tilbage på forskelle i skatteprocenterne, og det er forskelle i effektivitet og i det selvvalgte serviceniveau. Virkningerne har været beskrevet på den måde, at der herved er etableret det samme forhold mellem skat og service i alle kommuner eller et konstant skat/serviceforhold. Om serviceniveau kan måles særlig godt afhænger dog af, om opgørelsen af udgiftsbehovene rimeligt præcist afspejler de faktiske udgiftsbehov. Betragtningssåden forudsætter principielt, at skatteudskrivningen vurderes over en flerårig periode, idet skatteprocenten i det enkelte år kan være påvirket af tidligere eller aktuel opsparing eller lånoptagelse.

Med disse bemærkninger kan målsætningen om "mere lige vilkår" derfor udmøntes i en mere præcis målsætning om mere ensartede skat/serviceforhold (dette og de følgende ræsonnementer er i detaljer behandlet i betænkning 963, kap. 5 og 6, hvortil kan henvises).

Som det fremgår af figuren, indebærer en tættere sammenhæng mellem skat og service, at både udgiftsbehov og beskatningsgrundlag skal udlignes. Det gældende udligningssystem er da også - som det vil fremgå nedenfor - opdelt i en beskatningsgrundlagsudligning og udgiftsbehovsudligning. Denne konkrete udformning af systemmet er imidlertid blandt andet betinget af teknisk hensigtsmæssighed. Det kan nemlig vises, at ønsker man et mere ensartet skat/serviceforhold kommunerne imellem er det ikke udgiftsbehovene isoleret set, henholdsvis beskatningsgrundlagene isoleret set, der skal udlignes, men derimod forholdet mellem udgiftsbehov og beskatningsgrundlag i kommunerne.

Det kan således teoretisk tænkes, at der er store forskelle i beskatningsgrundlag og udgiftsbehov, uden at der er behov for udligning. Dette vil nemlig være tilfældet, hvis udgiftsbehovet er proportionalt med beskatningsgrundlaget. Et simpelt eksempel kan illustrere denne pointe:

Har kommunerne A, B og C udgiftsbehov i kr. pr. indbygger på henholdsvis 10.000, 12.000 og 14.000 kr., og er de tilsvarende beskatningsgrundlag pr. indbygger på henholdsvis 50.000, 60.000 og 70.000 kr., er der proportionalitet mellem udgiftsbehov og beskatningsgrundlag (dvs. det samme forhold mellem udgiftsbehov og beskatningsgrundlag i alle tre kommuner, nemlig 20 pct.). I en situation uden udligning og tilskud, vil skatteprocenten i hver af de tre kommuner være bestemt af serviceniveauet. Serviceniveauet kan opgøres som en decimalbrøk, der udtrykker kommunernes faktiske udgifter sat i forhold til udgiftsbehovet. Et serviceniveau på eksempelvis 0,8 udtrykker altså, at den pågældende kommunes udgifter ligger 20 pct. lavere end udgiftsbehovet, hvorfor dens serviceniveau kan siges at ligge 20 pct. under det landsgennemsnitlige serviceniveau (som er 1,0).

Vælges serviceniveauet i de tre kommuner helt vilkårligt til eksempelvis 0,8, 1,4 og 0,9 kan de tre kommuners skatteprocenter med de givne oplysninger beregnes til: $8.000/50.000 = 16$ pct., $16.800/60.000 = 28$ pct. og $12.600/70.000 = 18$ pct. Sættes endelig de beregnede skatteprocenter i forhold til serviceniveauet, fås i alle tre kommuner det samme forhold (nemlig 20), dvs. der er det samme skat/serviceforhold, selvom der ikke udlignes.

Når der derfor i det følgende af overskuelighedshensyn foretages en opdeling af udligningen i en beskrivelse af beskatningsgrundlagsudligningen henholdsvis af udgiftsbehovsudligningen skal det altså erindres, at målet for udligningen i sidste ende er forholdet mellem udgiftsbehov og beskatningsgrundlag.

2.3. Systemets opbygning.

2.3.1. Indledning.

Ved opbygningen af et konkret udligningssystem skal der tages stilling til to spørgsmål:

- 1) hvad skal udlignes, dvs. hvad er det for størrelser i kommunerne, der skal udlignes, og hvordan skal disse størrelser opgøres?
- 2) hvordan skal disse størrelser udlignes, dvs. hvordan skal selve udligningssystemet opbygges?

2.3.2. Hvad skal udlignes.

Der synes at være almindelig enighed om, at den ovenfor nævnte målsætning om "mere lige vilkår" for kommunerne i udligningsmæssig forstand er ensbetydende med, at der skal ske en udligning i de ydre vilkår, som den enkelte kommune ikke selv kan påvirke, men som samtidig over en væsentlig indflydelse på kommunernes udgifter og skatteudskrivning.

Disse upåvirkelige ydre vilkår falder i to hovedtyper, jfr. fig. 1, nemlig størrelsen af kommunernes udgiftsbehov og størrelsen af kommunernes indkomstgrundlag.

1°. Udgiftsbehovene.

En kommunes udgiftsbehov kan defineres som de "udgifts-krav", den enkelte (amts)kommune er stillet overfor, som følge af de befolkningsmæssige forhold, de sociale forhold samt de strukturelle forhold i øvrigt i kommunen. Eksempelvis vil et stort antal af unge, af ældre, af ledige, etc. alt andet lige indebære, at kommunen udgiftsmæssigt er stærkere belastet end andre kommuner.

I praksis opgøres (amts)kommunernes udgiftsbehov på grundlag af en række såkaldt "objektive kriterier", som efter nærmere undersøgelser antages at afspejle helt centrale

ter af de ydre vilkår, der giver anledning til kommunale udgifter.

Der skal ikke her redegøres for den tekniske fremgangsmåde, der anvendes ved udsøgningen af disse kriterier, og de krav til kriterierne, der i denne forbindelse stilles. Disse spørgsmål er bl.a. beskrevet i udvalgets forgående betænkning, hvortil kan henvises (Konjunkturregulering og visse udligningstekniske problemer, bet. nr. 1033, marts 1985, kap. 3).

De kriterier, der indgår ved opgørelsen af udgiftsbehovene i det gældende system, er vist i nedenstående tabeller 1 og 2.

I tabel 1 er vist de kriterier, der indgår i de to ordninger for kommunerne, dvs. den ordning, der omfatter alle landets kommuner (landsudligningsordningen) samt den særlige ordning for kommunerne i hovedstadsområdet. For amtskommunerne er der alene en ordning på landsplan, jfr. tabel 2.

Tabel 1. Kommunale kriterier og disses vægte.

Kriterier:	Landsudligning		Hovedstadsudligning	
	1986	1987	1986	1987
	Pct.			
Samlet indbyggertal	31,5	24,4	32,4	24,4
Antal 0-6 årige	5,9	7,9	7,6	10,2
Antal 7-16 årige	33,0	24,6	32,8	24,8
Antal 17-39 årige	3,9	-	4,1	-
Beregnet antal kon- tanthjælpsmodtagere	-	3,3	-	3,9
Antal 65-74 årige	2,7	2,8	2,6	2,7
Antal 75 årige og derover	8,7	12,6	7,9	11,4
Antal vejkm. 1.1.82	3,1	3,1	2,6	2,6
Beregnet bestand af lejligheder	1,2	1,3	-	-
Antal børn af enlige forsørgere	5,0	7,5	5,0	7,5
Antal ældre, utids- svarende boliger og nyere udlejningsbo- liger	5,0	7,5	5,0	7,5
Antal fuldtidsledige	-	2,5	-	2,5
Antal 20-66 årige kvinder i arbejds- styrken eller under uddannelse	-	2,5	-	2,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 2. Amtskommunale kriterier og disses vægte.

Kriterier:	1986	1987
	Pct.	
Samlet indbyggertal	12,1	12,3
Antal 0-20 årige	1,8	2,4
Antal 15-19 årige	8,4	7,9
Beregnet ant. sengedage	46,6	45,2
Aldersbet. sygelighed	12,7	11,3
Antal vejkm. 1.1.82	0,9	0,9
Antal børn af enlige forsørgere	10,0	10,0
Antal enlige 65 årige og derover	7,5	5,0
Beregnet antal døde	-	5,0
I alt	100,0	100,0

I tabellerne er endvidere vist nogle vægtprocenter, som udtrykker, hvor stor en del af (amts)kommunernes samlede nettoudgifter (dvs. bruttoudgifterne fratrasket refusioner og driftsindtægter), der ud fra en statistisk sammenhæng kan henføres til de enkelte kriterier. Vægtprocenterne viser således kriteriernes relative betydning for kommunernes samlede udgiftsbehov (det skal bemærkes, at vægtene for de såkaldte sociale kriterier, dvs. de fire sidste for kommunerne og de tre sidste for amtskommunerne, ikke som de øvrige vægte kan beregnes ved en sådan udgiftsfordeling, men er politisk fastlagte. Ligeledes er vægten for kriteriet antal vejkilometer fastlåst ved en politisk beslutning).

De i tabellerne viste forskydninger i vægtene fra 1986 til 1987 skyldes dels den omlægning af refusionerne på de sociale serviceområder til generelle tilskud, som foretages med virkning fra 1. januar 1987, dels en ajourføring af datagrundlaget for vægtprocentfastlæggelsen.

I praksis foregår opgørelsen af f.eks. en kommunes udgiftsbehov på den måde, at man for hvert enkelt kriterium beregner, hvor stor en andel af landstotalen for det pågældende kriterium, den enkelte kommune har, dvs. hvor storer dens andel af det samlede folketal, af antallet af 0-6 årige, etc. Disse andele for den pågældende kommune vejes dernæst sammen med de i tabellen anførte vægtprocenter til et såkaldt udgiftsbehovstal for kommunen.

Dette tal, som for alle kommuner summer til 1, er derfor et sammenvejet udtryk for, hvor stor en andel udgiftsbehovene i kommunen udgør af de samlede udgiftsbehov på landsplan.

Som det sidste led i opgørelsen omregnes disse andele - udgiftsbehovstallene - til kronebeløb ved at multiplicere den enkelte kommunes udgiftsbehovstal med de samlede nettodrifts- og anlægsudgifter på landsplan. Dette tal viser således, hvor store den enkelte kommunes udgifter ville være, hvis dens andel af de samlede udgifter svarede til dens andel af de samlede udgiftsbehov.

I udligningsordningerne opgøres dette beregnede beløb pr. indbygger, og det er altså denne størrelse, der udlignes.

For at give et indtryk af størrelsesordenen og variationen i de således opgjorte udgiftsbehov, er nedenfor vist det største henholdsvis det mindste udgiftsbehov i kroner pr. indbygger for både kommuner og amtskommuner, samt de respektive landsgennemsnit beregnet med udgangspunkt i budgetterne for 1986 (det anvendte datamateriale og de anvendte beregningsforudsætninger er nærmere beskrevet i afsnit 3.2):

Primærkommuner:

Albertslund kommune	:	18.890 kr.
Vallensbæk kommune	:	13.056 kr.
Gennemsnit	:	15.472 kr.

Amtskommuner:

Frederiksberg kommune	:	9.705 kr.
Roskilde amt	:	7.088 kr.
Gennemsnit	:	7.853 kr.

Et lavt udgiftsbehov i forhold til gennemsnittet er altså udtryk for, at (amts)kommunen er relativt gunstigt stillet.

2°. Beskatningsgrundlagene.

En kommunes beskatningsgrundlag er primært et sammenvejet udtryk af to elementer:

det indkomstgrundlag, kommunen udskriver personlig indkomstskat på (dvs. udskrivningsgrundlaget), grundværdierne i kommunen, som kommunen udskriver grundskyld på.

I en kommunes beskatningsgrundlag indgår altså de to vigtigste kommunale skattekilder. Sammenvejningen foretages på grundlag af en sammenvejningsfaktor,, som udtrykker de to skattekilders relative "skattekraft" på landsplan, dvs. hvad 100 kr.'s grundværdi i gennemsnit indbringer i skat i forhold til, hvad 100 kr.'s indkomstgrundlag indbringer. Denne faktor er beregnet til 7,5 pct., således at beskatningsgrundlaget i en kommune består af udskrivningsgrundlaget plus 7,5 pct. af kommunens grundværdier.

Herudover indregnes i kommunernes beskatningsgrundlag to mindre kommunale skattekilder, nemlig sømandsskatten og den særlige indkomstskat. Begge disse skattekilder er omfattet af særlige skattedelingsordninger, hvor kommunen modtager en bestemt andel af det samlede skatteprovenu, der kan henføres til kommunen.

Den enkelte kommune kan derfor ikke påvirke provenuet af disse skatter, og provenuet omregnes derfor også til "almindeligt" indkomstgrundlag ved division med kommunens faktiske udskrivningsprocent.

Amtskommunernes beskatningsgrundlag opgøres lidt anderledes, idet den amtskommunale grundskyldpromille ved lov er fastsat til 10 o/oo. Grundskylden har for amtskommunerne derfor samme karakter af et upåvirkeligt "finansieringsbidrag", som den særlige indkomstskat og sømandsskatten har for kommunerne. Den amtskommunale grundskyld omregnes derfor også til indkomstgrundlag ved division med den enkelte amtskommunes faktiske udskrivningsprocent. Amtskommunerne har ikke andre skattekilder end disse to, dvs. indkomstskat og grundskyld.

I udligningsordningerne er det beskatningsgrundlaget opgjort pr. indbygger, der udlignes. Til illustration af størrelsesordenen og variationen i denne størrelse, vises nedenfor det største og mindste beskatningsgrundlag samt gennemsnittet for henholdsvis kommuner og amtskommuner ifølge budgetterne for 1986:

Primærkommuner:

Søllerød kommune :	115.019 kr.
Løgstør kommune :	41.637 kr.
Gennemsnit :	59.870 kr.

Amtskommuner:

Københavns amt :	83.108 kr.
Viborg amt :	48.494 kr.
Gennemsnit :	60.585 kr.

Som det fremgår, er der en væsentlig større variation i beskatningsgrundlagene end i udgiftsbehovene.

2.3.3. Hvordan er systemet opbygget.

Det gældende system består af selve tilskuds- og udligningssystemet samt af nogle særlige tilskudsordninger (tilskud til vanskeligt stillede kommuner, indvandertilskud, ø-tilskud m.fl.). I det følgende behandles alene selve hovedsystemet.

Tilskuds- og udligningssystemet består af en ordning for alle kommuner, en ordning for alle amtskommuner, samt en særlig ordning for kommunerne i hovedstadsområdet. Da de tre ordninger er parallelt opbygget (med enkelte modifikationer) behandles i det følgende alene landsordningen for kommunerne.

Denne ordning består af fire elementer:

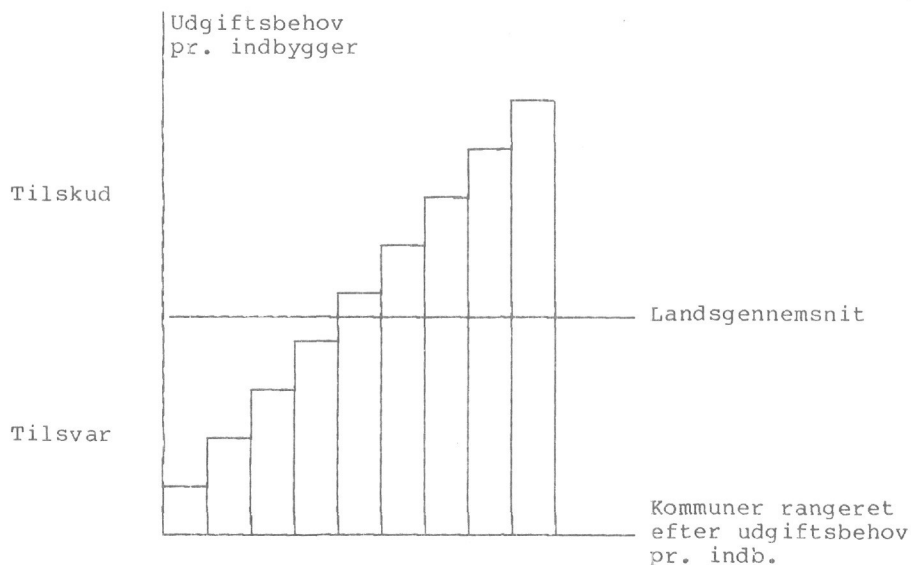
- 1) en ordning for udligning af udgiftsbehov,
- 2) en ordning for udligning af beskatningsgrundlag,
- 3) et generelt statstilskud, og
- 4) en særlig overudligningsbestemmelse.

(Modifikationerne er, at der ikke er noget statstilskud i hovedstadsudligningen for kommunerne, ligesom der ikke er nogen overudligningsbestemmelse for amtskommunerne). Tilskuds- og udligningssystemet bør som beskrevet i afsnit 2.2. principielt ses i sin helhed, men af overskuelighedshensyn beskrives de fire elementer hver for sig i det følgende.

Ad 1. Udgiftsbehovsudligningen.

Som ovenfor beskrevet er det udgiftsbehovet opgjort i kroner pr. indbygger, der udlignes. Første skridt er derfor en opgørelse af, hvor stort den enkelte kommunes udgiftsbehov er set i forhold til landsgennemsnittet, jfr. figur 2, hvor kommunerne er arrangeret efter voksende udgiftsbehov i kroner pr. indbygger.

Figur 2. Udgiftsbehovsudligningen.

Kommuner, som ligger under landsgennemsnittet, og som derfor er relativt gunstigt stillet, skal yde et tilsvare efter denne ordning, medens kommuner med et udgiftsbehov over landsgennemsnittet modtager et tilskud.

Hvis der havde været fuld udligning af udgiftsbehov, ville det grafisk svare til, at kommunerne under landsgennemsnittet (tilsvarekommunerne) skulle pålignes et tilsvare, der svarede til afstanden mellem gennemsnittet og kommunens eget udgiftsbehov. Og vice versa for tilskudskommunerne. Udlignings-systemet ville altså i en sådan situation have en virkning, der svarede til, at alle kommuner havde det samme udgiftsbehov pr. indbygger, nemlig landsgennemsnittet.

Der er imidlertid ikke fuld udligning i det gældende system, idet der "kun" udlignes 30 pct. (fra 1987 35 pct.) af forskellen mellem den enkelte kommunes udgiftsbehov og landsgennemsnittet. De 30 pct. (henholdsvis de 35 pct.) kaldes for udligningsniveauet.

Konkret beregnes den enkelte kommunes tilskud/tilsvar efter denne ordning altså som forskellen mellem kommunens udgiftsbehov pr. indbygger og det landsgennemsnitlige udgiftsbehov pr. indbygger ganget med udligningsniveauet på 30 pct. Kommunens samlede tilskuds/tilsvares-beløb fremkommer endelig ved multiplikation med kommunens indbyggertal.

Eksempelvis kan udgiftsbehovstilskuddet for Fjends kommune i 1987 opgøres som følger ud fra det her anvendte datagrundlag (datagrundlaget og beregningsforudsætninger i øvrigt er som nævnt nærmere beskrevet i afsnit 3.2):

(1) Udgiftsbehov pr. indbygger i Fjends	: 14.972
(2) Det landsgennemsnitlige udgiftsbehov	: 15.472
(3) Difference (1) - (2)	: -500
(4) Difference ganget udligningsniveau (35% af (3)):	-175
(5) Tilskudsbeløb ((4) ganget med folketallet på 8.192 indbyggere) i 1.000 kr.	: -1.434

De udligningsniveauer, der indgår i de tre ordninger for udligning af udgiftsbehov, fremgår af følgende oversigt.

Tabel 3. Udligningsniveauer i udgiftsbehovsudligningen.

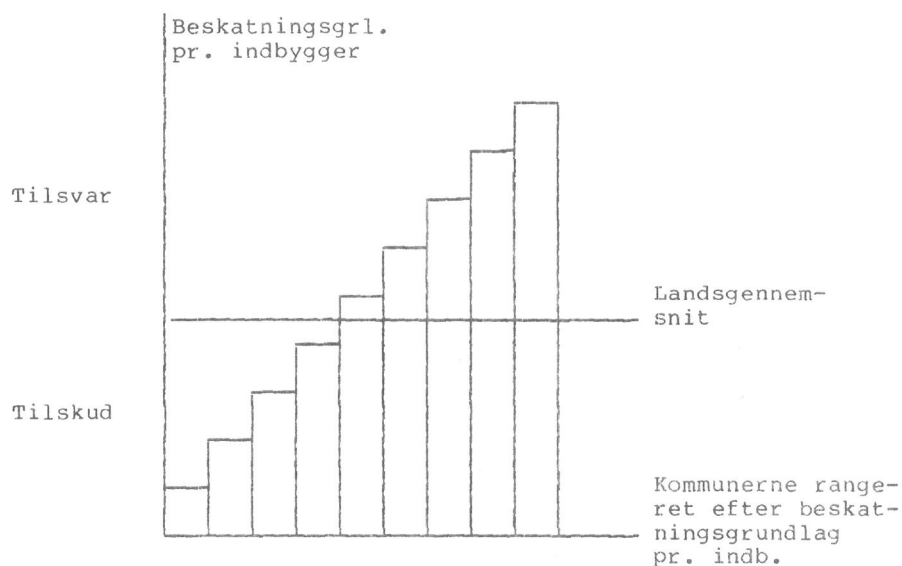
Pct.	Kommunerne			Amtskommunerne
	Landsudligning	Hovedstadsudlign.	Ialt for kommunerne i hovedstadsomr.	
1986	30	30	60	80
1987	35	25	60	85

Afslutningsvis skal det bemærkes, at det forhold, at der udlignes omkring landsgennemsnittet (henholdsvis hovedstads-gennemsnittet) indebærer, at hver af de tre ordninger finansiel-
t hviler i sig selv. De er således rent mellemkommunalt finansieret.

Ad 2. Beskatningsgrundlagsudligningen.

Beskatningsgrundlagsudligningen er principielt opbygget på præcis samme måde som udgiftsbehovsudligningen, dvs. første skridt består i at opgøre, hvor stort et beskatningsgrundlag den enkelte kommune har set i forhold til det landsgennemsnitlige beskatningsgrundlag, jfr. figur 3.

Figur 3. Beskatningsgrundlagsudligningen.

I denne figur er kommunerne arrangeret efter voksende beskatningsgrundlag pr. indbygger. Ordningen er herefter udformet således, at kommuner med et beskatningsgrundlag pr. indbygger over landsgennemsnittet yder et tilskud til kommuner under landsgennemsnittet.

Hvis der havde været fuld udligning, skulle kommunerne med et beskatningsgrundlag pr. indbygger over landsgennemsnittet yde et tilsvare svarende til skatteprovenuet af det "overskydende" beskatningsgrundlag (dvs. differencen mellem kommunens beskatningsgrundlag og det landsgennemsnitlige beskatningsgrundlag ganget med skatteprocenten), medens omvendt kommuner, der ligger under landsgennemsnittet, skulle have et tilskud svarende til skatteprovenuet af det "manglende" beskatningsgrundlag i forhold til landsgennemsnittet. Alle ville altså skattemæssigt blive stillet, som om de havde et beskatningsgrundlag svarende til landsgennemsnittet.

Der er imidlertid heller ikke i denne ordning fuld udligning. Udligningsniveauerne - dvs. de procentandele af forskellene, der udlignes - fremgår for de tre ordninger af følgende oversigt:

Tabel 4. udligningsniveauer i beskatningsgrundlagsudligningen.

Pct.	Kommunerne			Amtskommunerne
	Landsudligning	Hovedstadsudligning	Ialt for komm. i hovedstadsområdet	
1986	50	30	80	80
1987	52	30	82	85

For kommunerne på landsplan udlignes altså 50 pct. af forskellene i beskatningsgrundlag (52 pct. fra 1987), men herudover foretages en yderligere 30 pct.'s udligning mellem kommunerne i hovedstadsområdet, således at det samlede udligningsniveau for disse kommuner er 80 pct. (82 pct. fra 1987).

Som nævnt beregnes tilsvarende henholdsvis tilskud som skatteprovenu af det "overskydende" henholdsvis det "manglende" skattegrundlag set i forhold til landsgennemsnittet. For konkret at kunne beregne en kommunes tilskud eller tilsvarende mangler man altså at fastlægge, hvorledes dette skatteprovenu skal udregnes, dvs. hvilken skatteprocent eller skattetryksfaktor, der skal indgå i beregningen.

Der foreligger her forskellige muligheder, eksempelvis den enkelte kommunes faktiske skatteprocent eller gennemsnittet heraf for alle kommuner.

Valget af skattetryksfaktor i det gældende system skal ses på baggrund af de målsætninger for systemets virkemåde, der blev nævnt indledningsvis, herunder især målsætningen om, at størrelsen af det generelle statstilskud (som beskrives nærmere nedenfor) ikke i sig selv bør påvirke den mellemkommunale udligning.

Udgangspunktet er her det, at størrelsen af statstilskuddet selvsagt vil påvirke kommunernes faktiske skatteprocenter: jo større statstilskud jo mindre skatteprocent, både for den enkelte kommune og for kommunerne i gennemsnit. Hvis man derfor brugte de faktiske skatteprocenter eller gennemsnittet heraf i udligningsberegningen, ville statstilskuddets størrelse påvirke den mellemkommunale udligning, og man ville ikke få den ønskede adskillelse mellem udligning og tilskud.

Som en løsning på dette problem anvendes i det gældende system en skattetryksfaktor, der svarer til den skatteprocent, kommunerne i gennemsnit ville have, hvis der overhovedet ikke var noget statstilskud. I praksis opgøres denne skatteprocent som kommunernes samlede nettodrifts- og anlægsudgifter divideret med det samlede beskatningsgrundlag, dvs. en procent der viser, hvad kommunerne i gennemsnit måtte udskrive i skat, hvis de selv skulle finansiere alle udgifterne. Denne procent vil i sagens natur ligge fast, ligegyldigt hvilken størrelse, statstilskuddet faktisk sættes til (i den særlige hovedstadsudligning anvendes dog som udgangspunkt kommunernes faktiske skatteprocenter, jfr. nedenfor under pkt. 4).

Også udformningen af beskatningsgrundlagsudligningen indebærer, at denne ordning finansielt hviler i sig selv, dvs. er rent mellemkommunalt finansieret.

Herefter kan beskatningsgrundlagsudligningen for Fjends kommune i 1987 opgøres som følger, idet den beskrevne skattetryksfaktor er opgjort til 25,8 pct.:

(1) Beskatningsgrundlag pr. indbygger i Fjends	: 42.132 kr.
(2) Landsgennemsnitligt beskatningsgrundlag	: 59.870 kr.
(3) Difference (2) - (1)	: 17.738 kr.
(4) Difference ganget udligningsniveau (52 pct.) og skattetryksfaktor (25,8 pct.)	: 2.380 kr.
(5) Tilskudsbeløb ((4) gange folketallet på 8.192 indbyggere) i 1.000 kr.	: 19.495

Ad 3. Det generelle statstilskud.

Som beskrevet vil ændringer i statstilskuddets størrelse ikke påvirke den mellemkommunale udligning. En konsekvent gennemført adskillelse af udligning og statstilskud må derfor også indebære, at statstilskuddet ikke i sig selv har nogen

udlignende virkning, dvs. ikke bidrager til at indsnævre forskellene kommunerne imellem.

Dette opnås i det gældende system ved, at det samlede statstilskud fordeles proportionalt med kommunernes beskatningsgrundlag, således at en kommunes andel af statstilskuddet svarer til kommunens andel af beskatningsgrundlaget på landsplan.

Dette system indebærer, at statstilskuddet har præcis den samme virkning på beskatningsniveauet i alle kommuner: hæves eller sænkes det samlede statstilskud, vil beskatningsniveauet i samtlige kommuner sænkes eller hæves med præcis samme antal procentpoints. Den absolutte afstand mellem to vilkårlige kommuners beskatningsniveauer forbliver altså uændret, og i denne forstand er statstilskuddet udligningsneutralt.

For Fjends kommune kan statstilskuddet herefter beregnes som følger:

(1) Samlet statstilskud i 1.000 kr.	:	15.823.998
(2) Beskatningsgrundlag i Fjends	:	345.147
(3) Beskatningsgrundlag i hele landet:		305.992.756
(4) (2) i pct. af (3)	:	0,11
(5) Tilskudsbeløb ((4) gange (1)) i 1.000 kr.	:	17.849

Ad 4. Overudligningsbestemmelsen.

Overudligning vil sige, at en kommune ved en indkomstfremgang - f.eks. som følge af en ekstra ligningsindsats - mister mere på udligningssystemet, end den får ind i højere skatteprovenu. For en sådan kommune vil det økonomiske incitament til at effektivisere ligningen derfor være beskedent. Det er da også primært af hensyn til ligningen, at risikoen for overudligning bør fjernes. Af samme grund er amtskommunerne ikke omfattet af overudligningsbestemmelsen, da alene kommunerne er ligningsmyndighed (som nævnt i kap. 1 agter udvalget ved en senere lejlighed at belyse disse overudligningssprogsmaal nærmere).

Risikoen for overudligning er generelt set bestemt af følgende tre størrelser:

- 1) udligningsniveauets højde, idet et højere udligningsniveau alt andet lige vil indebære et større tab på udligning

ningen for en kommune ved en given indkomstfremgang. Som tidligere beskrevet er udligningsniveauet noget højere for hovedstadskommunerne end for landets øvrige kommuner, hvorfor risikoen for overudligning er størst for hovedstadskommunerne.

- 2) udformningen af skattetryksfaktoren i udligningen, dvs. om der anvendes en gennemsnitlig skatteprocent eller om udligningen beregnes med den enkelte kommunes egen skatteprocent. Anvendes der nemlig en gennemsnitlig skatteprocent som skattetryksfaktor, er der for kommuner med en lav skatteprocent en risiko for, at mindretilskuddet/mer-tilsvaret, som følger af udligningssystemet ved en given stigning i indkomstgrundlaget (og som beregnes ud fra den "høje" gennemsnitsprocent) mere end overstiger skatte-
stigningen, som jo beregnes med kommunens egen "lave" skatteprocent.

Anvendes derimod faktisk skatteprocent i udligningen, er der så at sige korrespondance mellem udligningsberegning og skatteberegning, og risikoen for overudligning fjernes. Heroverfor står, at anvendelse af faktisk skatteprocent i udligningen bevirker, at udligningen bliver påvirkelig af den enkelte kommunes dispositioner.

- 3) Endelig kan størrelsen af statstilskuddet også spille en rolle i den forstand, at eksempelvis en reduktion i tilskuddet kan føre til voksende overudligningsproblemer, hvis reduktionen ikke modsvares af en ensartet stigning i skatteprocenterne i alle kommuner - altså hvis reduktionen i første række "finansieres" ved øget kasseforbrug (spørgsmålet er kort berørt i afsnit 3.15.1).

Disse problemer er i det gældende system løst på to måder:

- for det første anvendes der i den særlige udligningsordning for kommunerne i hovedstadsområdet, som udgangspunkt kommunernes faktiske beskatningsniveauer, hvilket reducerer overudligningsproblemerne, der som nævnt er særligt udtalte for disse kommuner, og
for det andet er det direkte fastsat i udligningsloven, at en kommune ved en given stigning i beskatningsgrundla-

get højest kan komme til at afgive 90 pct. af det ekstra skatteprovenu på de forskellige udligningsordninger under ét. Hvis dette krav om et mindste nettoprovenu ikke er opfyldt, korrigeres kommunens tilskud eller tilsvarende i overensstemmelse hermed.

2.4. Systemets egenskaber.

Som centrale egenskaber ved det nuværende tilskuds- og udligningssystem skal især fremhæves følgende:

For det første er systemet udformet, således at udligningsniveauerne, der som nævnt må være den politisk relevante størrelse i udligningen, træder meget klart frem. Gennem de politisk fastlagte udligningsniveauer fremgår det således tydeligt, hvor stor en andel af forskellene mellem kommunerne, der udlignes.

For det andet indebærer det gældende system som beskrevet en skarp adskillelse mellem udligningen og statstilskuddet, således at statstilskuddet - bl.a. i forbindelse med opgave- og byrdefordelingsomlægninger m.m. - kan varieres, uden at det påvirker den mellemkommunale udligning, dvs., uden at forskellene kommunerne imellem påvirkes.

For det tredie er det en vigtig egenskab, at systemet så at sige automatisk tilpasser sig ændringer i kommunernes udgifter og indkomstforhold: vokser eksempelvis udgifterne ved uændret indkomstgrundlag for kommunerne under ét, vil udgiftsbehovene for alle kommuner samt skattetryksfaktoren, der anvendes i beskatningsgrundlagsudligningen, vokse tilsvarende. Overførslerne mellem kommunerne som følge af udligningen vil derfor også vokse, selv om udligningsniveauerne fastholdes uændrede.

Denne forøgelse af overførslerne kan forklares ved, at en vækst i udgifterne er det samme som at sige, at den kommunale sektor så at sige er "vokset" set i relation til finansieringsmulighederne (skattegrundlaget). Forskellene mellem kommunerne vil derfor absolut set også være vokset, og en uændret udligning (forstået som uændrede udligningsniveauer) må derfor nødvendigvis indebære, at de mellemkommunale overførsler også vokser.

Hvis omvendt udgifterne falder relativt til skattegrundlaget, bliver den kommunale sektor så at sige "mindre", og overførslerne falder tilsvarende.

Denne tilpasning til ændrede udgifts- og indkomstforhold sker som nævnt automatisk i det gældende system.

For det fjerde er det muligt inden for rammerne af det gældende system at vælge andre fordelingsnøgler for ændringer i statstilskuddet end kommunernes beskatningsgrundlag, som er den "umiddelbare" fordelingsnøgle i systemet. Dette kan gøres ved at se udligningen og statstilskuddet i sammenhæng, således at udligningsniveauerne tilpasses efter den ønskede statstilskudsændrings størrelse. Herefter kan fordelingsnøglen efter behov vælges til udgiftsbehovene, folketallet, beskatningsgrundlagene eller kombinationer af disse nøgler (denne egenskab er beskrevet og illustreret i betænkning 1033, marts 1985, p. 33-34).

Endelig for det femte er risikoen for overudligning fjernet i systemet, således at det er sikret, at alle kommuner altid vil have et positivt incitament til at effektivisere ligningen.

2.5. Kritikken af systemet.

2.5.1 . Indledning.

Det må nok erkendes, at et kommunalt udligningssystem - som jo i sagens natur indebærer, at nogle må afgive midler til andre (subsidiært at nogle får mere end andre) - altid vil være udsat for kritik, ligegyldigt hvordan systemet teknisk udformes. Den kritik, der formentlig altid vil forekomme, så længe der udlignes, vedrører byrdefordelingen og dermed "omfanget" af udligningen, - og kan udmøntes i den opfattelse, at "der udlignes for meget", henholdsvis "der udlignes for lidt" eller "der udlignes forkert".

Da omfanget af udligningen og dermed den ønskede byrdefordeling mellem kommunerne er rent politisk fastlagt af folketinget, skal dette emne ikke berøres nærmere her. I det følgende beskrives derfor alene de konkrete og teknisk prægede emner og indvendinger, der har været fremme i debatten. Begrebet "kritik" skal altså her forstås i bredeste forstand.

Disse emner kan opdeles i forhold, der direkte vedrører det system, der er beskrevet i det foregående, og i forhold, som for så vidt ikke vedrører selve systemet, men som allige-

vel i debatten er blevet knyttet til tilskuds- og udlignings-systemet. De to følgende afsnit er søgt disponeret efter denne opdeling.

2.5.2. Kritik afledt af selve tilskuds- og udligningssystemet.

Tilskuds- og udligningssystemet kan som beskrevet hensigtsmæssigt opdeles i de størrelser, der udlignes (dvs. udgiftsbehov og beskatningsgrundlag), og i måden, udligningen beregnes på (dvs. opbygningen af udligningssystemet).

For så vidt angår udgiftsbehovene og opgørelsen af disse stilles der løbende fra bl.a. kommunal side forslag til ændringer, ligesom der peges på mangler ved den gældende udgiftsbehovsopgørelse. Som væsentlige eksempler herpå fra de sidste år kan bl.a. nævnes:

- at der ikke i tilstrækkeligt omfang tages højde for de socialt betingede udgiftsbehov,
- at der ikke tages hensyn til centerkommunernes særlige udgiftsbehov,
- at der ikke tages højde for de udgiftsbehov, der følger af lav befolkningstæthed,
- at der ikke i tilstrækkeligt omfang tages højde for de arbejdsmarkedsbetingede udgiftsbehov, herunder udgiftsbehov som følge af høj ledighed.
- at der ikke tages højde for de særlige udgiftsbehov, der følger af forskelle i befolkningens sygelighed.

Ifølge sit kommissorium har finansieringsudvalget bl.a. til opgave at belyse og vurdere kritik og forslag af denne art, og at stille forslag om forbedringer i udgiftsbehovsopgørelsen, som ny viden og statistik kan begrunde. Da udvalget således løbende arbejder med disse spørgsmål, skal de enkelte forslag m.m. ikke behandles nærmere her. Resultaterne af udvalgets tidligere analyser er beskrevet i følgende betænkninger, hvortil generelt kan henvises:

- (1) Rapport om befolkningsvækst og -afvandring samt centerkommunefunktionens betydning for det kommunale udgiftsniveau, bilag 3 til bet. nr. 963, april 1983.
- (2) Rapport om de kommunale udgiftsbehov, erhvervsstrukturen og arbejdsmarkedsforholdene, bilag 4 til bet. nr. 963, februar 1984.

(3) Opgørelse af udgiftsbehov og beskatningsgrundlag i udligningen, kap. 3 i bet. nr. 1033, marts 1985.

Til illustration af de løbende ændringer af udgiftsbehovsopgørelsen, der med baggrund i den fremførte kritik og de stedfundne opgave- og byrdefordelingsomlægninger er blevet gennemført i tidens løb, er i tabel 5 vist udviklingen i det kommunale kriterie- og vægtsystem i landsudligningsordningen fra 1977/78 til 1987.

Tabel 5. Det kommunale kriterie- og vagtsystem 1977/78-1987.

Kriterier:	1977/78	1980	1985	1987
	-----	pct. -----		-----
Samlet indbyggertal	38,0	26,1	31,5	24,4
Antal 0-6 årige	7,0	7,2	5,9	7,9
Antal 7-16 årige ¹⁾	36,0	35,1	33,0	24,6
Antal 17-39 årige	-	2,7	3,9	-
Beregnet antal kon- tanthjælpsmodtagere	-	-	-	3,3
Antal 65-årige og derover	10,0	-	-	-
Antal 65-74 årige	-	2,7	2,7	2,8
Antal 75 årige og derover	-	9,0	8,7	12,6
Antal vejkm. ²⁾	3,0	5,4	3,1	3,1
Beregnet bestand af lejligheder	2,0	1,8	1,2	1,3
Areal	4,0	-	-	-
Antal børn af enlige forsørgere	-	10,0	5,0	7,5
Antal ældre, utids- svarende boliger og nyere udlejningsbo- liger	-	-	5,0	7,5
Antal fuldtidsledige	-	-	-	2,5
Antal 20-66 årige kvinder i arbejds- styrken eller under uddannelse	-	-	-	2,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

1) Fra og med 1984 korrigeret for fald i elevtallet.

2) Fra og med 1984 med fastlåste kriterieværdier opgjort pr. 1. januar 1982.

Anm. Fra og med 1986 korrigeres folketalskriterierne for den enkelte kommune for de personer, for hvilke kommunen efter lov om social bistand, § 11, nr. 1, (dvs. borgere, der har bopæl på udenbys plejehjem m.v.), afholder udgifterne til bistand efter bistandslovens bestemmelser.

Tilsvarende kan det om opgørelsen af beskatningsgrundlaget siges, at udvalget har til opgave løbende at vurdere den kritik og de forslag, der fremsættes. I udvalgets første betænkning nr. 963, okt. 1982, kap. 7, er nærmere redegjort for de problemer, der er forbundet med opgørelsen af beskatningsgrundlaget, samt for den kritik, der har været fremført om opgørelsen.

Af væsentlige diskussionsemner i denne debat kan nævnes spørgsmålet, om der i udligningen af beskatningsgrundlag skal tages højde for de betydelige variationer, der er kommunerne imellem i fradragsforholdene, altså om der skal udlignes på bruttoindkomster, på skattepligtige indkomster eller på udskrivningsgrundlaget, samt spørgsmålet om betydningen af forskelle i naturalieindkomsternes størrelse i kommunerne.

Af diskussionsemner, som kan siges at vedrøre såvel udgiftsbehovene som beskatningsgrundlagene, skal nævnes to, som har været centrale i debatten.

For det første har udligningssystemet været kritiseret for, at der ikke tages højde for regionale variationer i priser og lønninger. Kommuner med et højt pris- og lønniveau vil derfor udligningsmæssigt blive ramt. Problemet er i detaljer behandlet i bet. nr. 1033, marts 1985, kap. 4.

På grundlag af udvalgets analyser og forslag vedtog folketetinget i maj 1985 en ændring i udligningssystemet, således at der fra og med 1987 skal korrigeres for regionale forskelle i de kommunalt ansattes lønniveau (jfr. bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner (ændret tilskudsberegning som følge af social finansiering), L 225 af 24. april 1985, p. 5).

For det andet har spørgsmålet om efterregulering og aktualisering af udligningen været et centralt emne i debatten.

Problemet følger af, at kommunerne af hensyn til budgetlægningen skal have meddelelse om tilskud og udligning for et givet år senest 1. juli året forud. Skal efterregulering helt undgås, må udligningsberegningen baseres på "historiske" data, dvs. data fra mellem 1 til 3 år før tilskudsåret. Dette inde-

bærer, at udligningen ikke korresponderer med den aktuelle situation og udvikling i kommunerne.

En anvendelse af aktuelle data indebærer, at det bliver vanskeligt at undgå, at udligningsberegningen skal efterreguleres, når indkomstgrundlagene m.m. kan gøres endeligt op.

Der vil derfor altid være en modstrid mellem hensynet til aktualitet og hensynet til, at efterregulering så vidt muligt undgås - og i hvert fald bliver så beskeden som muligt.

Den foreløbige tilskudsberegning for 1984 henholdsvis for 1985 (som principielt bygger på data fra 1983 henholdsvis 1984) var baseret på historiske data, mekanisk opreguleret til året før tilskudsåret. Grundet aktualitetshensynet blev denne metode ændret i forbindelse med den foreløbige tilskudsberegning for 1986, idet der her blev anvendt kommunernes egne budgetoplysninger for 1985 vedrørende beskatningsgrundlag m.v. (jfr. bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner (omberegning af tilskudsnedsættelse for 1985, tilskudsnedsættelse for 1986), L 227 af 24. april 1985, p. 7). Det er hensigten, at denne metode skal anvendes fremover.

For så vidt angår selve opbygningen af systemet har især to forhold været diskuteret.

For det første har det været anført, at det i relation til den almene accept af systemet er uheldigt, at den rene mellemkommunale udligning for nogle kommuner indebærer endog betydelige tilsvær. For enkelte kommuner er tilsværet i udligningen af en sådan størrelse, at det overstiger statstilskudet til disse kommuner, således at provenuet på det samlede tilskuds- og udligningssystem er negativt.

Som bemærket i kapitel 1, har udvalget ved en tidligere lejlighed overvejet de problemer, der følger af et "lille" statstilskud, og har udtalt herom (jfr. bet. 963, okt. 1982, p. 58): "... at der også ud fra et rent udligningssynspunkt kan defineres en mindstestørrelse for et statstilskud. Med et

blot nogenlunde højt udligningsniveau vil tilsvaret for enkelte kommuners vedkommende kunne nå en ud fra politiske hensyn uacceptabel højde, hvis staten slet ikke bidrager til finansieringen.

Allerede i dag er der enkelte kommuner, hvis tilsvaret til lands- og hovedstadsudligning overstiger deres bloktilskud med et beløb svarende til 1/2-1 pct. af beskatningsgrundlaget. En væsentlig forøgelse af antallet af kommuner med et samlet underskud over for tilskuds- og udligningssystemet og en flerdobling af den enkelte kommunes underskud ville utvivlsomt have vanskeligt ved at vinde den rimeligt brede forståelse, som efter udvalgets opfattelse er nødvendig.

Det bør formentlig tilstræbes, at ingen (amts)kommune kommer til at yde et samlet tilsvaret på mere end en nærmere angivet procent af beskatningsgrundlaget, hvilket kan opnås enten ved at regulere statstilskuddet eller ved at ændre udligningsniveauet. Den pågældende procentsats kan formentlig sættes lavere for amtskommuner end for kommuner, da amtskommunernes gennemsnitlige beskatningsniveau er lavere."

Dette spørgsmål har - som det fremgår - tæt sammenhæng med størrelsen af statstilskuddet, som behandles i det følgende kapitel.

For det andet er det i forbindelse med de stedfundne reduktioner i det generelle statstilskud blevet kritiseret, at statstilskuddet - og dermed reduktionerne heraf - fordeles proportionalt med beskatningsgrundlaget. Dette indebærer, at de "rige" kommuner oplever en større reduktion i statstilskuddet end andre, f.eks. opgjort som tilskudsreduktion pr. indbygger.

Hertil er for det første at sige, at denne effekt er en naturlig konsekvens af adskillelsen af statstilskud og finansiering: hvis der ønskes et udlignings- eller byrdefordelingsmæssigt neutralt statstilskud, og hvis der med begrebet byrdefordeling menes spørgsmålet om den absolutte afstand mellem kommunernes beskatningsniveauer, skal statstilskuddet pr. definition opbygges som i det gældende system. Sagt med andre

ord må opbygningen af et statstilskudssystem med en anden fordelingsnøgle bygge på et andet byrdefordelingsbegreb end det nuværende.

For det andet kan det bemærkes, at det som tidligere beskrevet er muligt inden for det gældende systems rammer at fordele en tilskudsreduktion efter andre nøgler end beskatingsgrundlagene - f.eks. efter folketallet eller udgiftsbehovene. Den nævnte indvending kan derfor i sidste ende ikke siges at være en kritik mod selve opbygningen af det gældende system.

2.5.3. Kritik afledt af andre forhold.

I de sidste år er tilskuds- og udligningssystemet som nævnt blevet anvendt til andre formål end de rent udligningsmæssige. Her tænkes for eksempel på konjunkturreguleringen af kommunernes økonomi, således som den er blevet praktiseret i 1985 og 1986. Formålet med og udformningen af konjunkturreguleringsordningen er indgående behandlet i kap. 2 til betænkning nr. 1033, marts 1985, samt i bemærkningerne til lovforslag nr. L 227 af 24. april 1985, hvorfor hovedvægten i det følgende er lagt på relationerne mellem denne ordning og udligningssystemet.

Konjunkturreguleringsordningen som den praktiseres i dag (dvs. for årene 1985 og 1986) har til formål gennem en reduktion af de generelle tilskud at tilpasse (amts)kommunernes finansieringsgrundlag, således at (amts)kommunerne under ét kan holde en uændret aktivitet ved uændret skat. Ordningen skal ses på baggrund af, at skattegrundlaget i forbindelse med de senere års konjunkturopsving er steget stærkere end pris- og lønudviklingen, dvs. end udgifterne ved uændret aktivitet.

Folketinget vedtog den 31. maj 1985 (jfr. lovforslag nr. L 227 af 24. april 1985), at konjunkturreguleringen af den samlede kommunale sektors økonomi skal fordeles mellem kommunerne efter en generel fordelingsnøgle i form af en nedsættelse af statens generelle tilskud til (amt)kommunerne.

Med henblik på at sikre (amts)kommuner med eksempelvis en mere ugunstig indkomstudvikling end gennemsnittet den fornødne tid til omstillingen blev det dog samtidig vedtaget, at tilskudsreduktionen i det første år skal fordeles mellem

kommunerne efter væksten i beskatningsgrundlaget, således at kommuner med en ugunstig indkomstudvikling bliver aflastet i det første år.

Da konjunkturreguleringen og fordelingen heraf opgøres på grundlag af aktuelle indkomstgrundlag m.v., dvs. på skønnede data, skal såvel det samlede konjunkturoverskud som fordelingen heraf efterreguleres, når indkomsterne m.m. kan gøres endeligt op.

Resultatet er blevet et samlet statstilskuds- og udligningssystem, som af mange opfattes som vanskeligt tilgængeligt. Hertil kommer, at der vedrørende reduktionen i tilskuddene for 1985 var tale om en omberegning af en tidligere foretagne reduktion, samt at fordelingsnøglen for reduktionen ændres efter det første år.

Opfattelsen af det samlede system som vanskeligt tilgængeligt skyldes formentlig bl.a., at der ikke er nogen sammenhæng mellem udligning og konjunkturregulering.

Det må således nok erkendes, at det forhold, at konjunkturreguleringen så at sige er blevet koblet på udligningssystemet har gjort det samlede system komplekst. Det må imidlertid også konstateres, at der i en væsentlig del af de reaktioner, der har været på systemet, ikke nuanceres mellem selve tilskuds- og udligningssystemet og konjunkturreguleringsordningen.

2»6. Sammenfatning og konklusion.

I dette kapitel er givet en overskuelig fremstilling af det gældende tilskudssystems opbygning og egenskaber. Det er fremgået heraf, at tilskuds- og udligningssystemet isoleret set er relativt enkelt opbygget, - bestående af tre elementer:

- en mellemkommunal udgiftsbehovsudligning,
- en mellemkommunal beskatningsgrundlagsudligning,
- samt et udligningsneutralt statstilskud.

Det er imidlertid også fremgået, at systemet løbende diskuteres intensivt, ligesom der løbende påpeges mangler og fremsættes forslag til forbedringer.

En væsentlig del af kritikken og forslagene til forbedringer vedrører opgørelsen af de størrelser, der udlignes, dvs. udgiftsbehovene og beskatningsgrundlagene. Disse forhold indgår ifølge kommissoriet som et led i udvalgets løbende arbejde, og fører med jævne mellemrum til forslag om forbedringer.

Herudover synes der at være tre hovedtyper af emner eller kritikpunkter, som jævnligt tages op:

- 1) problemerne omkring efterreguleringer og den usikkerhed, dette måtte give anledning til i budgetlægningen, og som følger af, at der i det gældende system lægges vægt på aktualiteten i udligningen.
- 2) de problemer, der følger af en ren mellemkommunal udligning, og som for enkelte kommuner giver sig udslag i et negativt nettoprovenu på hele tilskuds- og udligningssystemet. Dette punkt kan siges at være et væsentligt element i diskussionen om statsfinansieret udligning, som behandles i det følgende kapitel.
- 3) de problemer, der følger af, at andre "finansieringssystemer" så at sige kobles på tilskuds- og udligningssystemet.

KAPITEL 3. OM HEL ELLER DELVIS STATSFINANSIERET UDLIGNING.

3.1. Indledning.

I det følgende er givet en overvejende teknisk og principiel fremstilling af, hvad der skal forstås ved statsfinansieret udligning, og hvilke egenskaber de forskellige mulige systemer har.

Det skal generelt om fremstillingen nævnes, at de her behandlede problemer er yderst velegnede til en formel, matematisk fremstilling (ved en nærmere analyse og sammenligning af de forskellige modellers egenskaber kan en matematisk fremstilling være direkte nødvendig). Der er imidlertid tilstræbt en fremstilling af problemerne, som ikke kræver matematisk sagkundskab. I tilknytning til de verbale ræsonnementer er dog på de relevante steder med petit vist de formelle, matematiske udledninger. For de ikke matematisk sagkyndige skulle disse afsnit altså kunne overspringes.

Virkningerne af de forskellige mulige tilskuds- og udligningssystemer er i de følgende afsnit søgt illustreret ved konkrete byrdefordelingsberegninger. Udgangspunktet for disse beregninger er det tilskuds- og udligningssystem, der efter allerede vedtagne love vil være gældende for 1987 (jfr. lovforslagene L 225 og L 227 af 24. april 1985).

Da beregningerne har til formål at belyse systemernes tekniske egenskaber er som udgangspunkt alene foretaget beregninger for landsudligningen for kommuner.

Med henblik på at forenkle beregningerne og for at fa systemernes tekniske egenskaber klart frem, er der ikke i beregningerne foretaget den for 1987 gældende regionale pris- og lønregulering af udligningen, ligesom der som udgangspunkt er set bort fra overudligningsbestemmelsen i udligningsloven (betydningen heraf behandles dog kort i afsnit 3.5.1).

Alene af disse grunde kan beregningsresultaterne ikke tolkes som skøn over den enkelte kommunes faktiske tilskud i 1987.

Amtsrådsforeningens medlemmer af udvalget har ønsket at bemærke, at alle de i dette kapitel omtalte modeller må be-

tragtes som matematiske omskrivninger af det nuværende system. En ren afvikling af statens tilskud kombineret med et mellemamtsligt finansieret udligningssystem for udgiftsbehov og indkomstgrundlag er mest gennemskueligt, og bør derfor foretrækkes. De i kapitlet viste modeller er alle karakteriseret ved, at gennemskueligheden bliver mindre, og at det ikke bliver muligt for den enkelte amtskommune selv at beregne tilskuddene.

3.2. Datagrundlag og beregningsforudsætninger.

I beregningerne er konkret anvendt følgende datamaterialer:

Beskatningsgrundlagene m.m., dvs. udskrivningsgrundlag, grundværdier og skatteprocenter m.m., ifølge kommunernes budgetter for 1986, som indberettet i oktober 1985.

Udgifter m.m., dvs. kommunernes samlede nettodrifts- og anlægsudgifter ifølge kommunernes budgetter for 1986, som indberettet i oktober 1985, korrigeret for omlægningen af de sociale refusioner i 1987 (jfr. korrektionen af statstilskuddet nedenfor).

Kriterier, dvs. kriterieværdierne for den enkelte kommune, hvor der er anvendt samme datamateriale som ved den foreløbige tilskudsudmelding for 1986, jfr. Kommunale Tal fra indenrigsministeriet, juni 1985.

For de nye kriterier, som først skal anvendes i 1987 (dvs. ledigheden, kvinders erhvervsfrekvens samt beregnet antal kontanthjælpsmodtagere for kommunerne og dødeligheden for amtskommunerne, jfr. afsnit 2.3.2.) er anvendt de senest tilgængelige oplysninger.

Kriterievægtene svarer til de for 1987 vedtagne vægte, jfr. afsnit 2,3.2.

Udligningsniveauerne er tilsvarende de for 1987 gældende, jfr. afsnit 2.3.3.

Statstilskuddet er for kommuner og amtskommuner tilsvarende opgjort som det tilskud, der følger af det allerede vedtagne regelgrundlag, jfr. følgende oversigt.

Tabel 6. Skøn over statstilskuddene i 1987.

	Kommuner	Amtskommuner
	—————1.000 kr. —————	
1. Statstilskud i 1986 som udmeldt i juni 1985	6.166.800	12.362.000
2. Konjunkturregulering i 1986 som indberettet i oktober 1985	-2.327.964	-735.081
3. Tilskudsforøgelse som følge af refusionsomlægning, opregnet med 2 pct. til 1986-niveau	11.526.000	102.000
4. Opregulering som følge af PL-stigning i 1985 på 3,7 pct	229.581	447.341
5. Efterregulering som følge af PL-stigning i 1985 på 3,7 pct.	229.581	447.341
6. Samlet skønnet statstilskud i 1987 i 1986-PL-niveau	15.823.998	12.624.401

Anm: Punkterne 4 og 5 følger af §§ 10 og 17, stk. 7, i den gældende udligningslov.

De viste statstilskud udgør 5,17 pct. og 4,08 pct. af kommunernes henholdsvis amtskommunernes samlede beskatningsgrundlag. En ren afvikling af statstilskuddene i det gældende system vil derfor svare til en stigning i beskatningsniveauet på 5,17 pct. i alle kommuner og på 4,08 pcc. i alle amtskommuner.

Amtsrådsforeningens repræsentanter ønsker i denne forbindelse at bemærke, at det nuværende statstilskud, der tildeles i forhold til beskatningsgrundlag, bør afskaffes. De amtskommunale skatteforhøjelser forudsættes herved modsvaret af statslige skattelettelser. Fordelen ved en afskaffelse af statstilskuddet er, at der opnås større sammenhæng mellem økonomisk ansvar og beslutningskompetence. Det gennemsnitlige amtskommunale skattetryk bliver herefter et udtryk for amtskommunernes udgifter til løsning af de amtskommunale opgaver.

Kommunernes Landsforening har ikke taget stilling til spørgsmålene om afskaffelse af bloktilskud og indførelse af statsfinansieret udligning.

Endelig skal det generelt bemærkes, at der foreligger et specielt problem for så vidt angår "måleudgangspunkt" for de foretagne beregninger: et system med hel eller delvis statslig finansiering af udligningen kan således sammenholdes med det gældende system såvel med som uden statstilskud. Hvor det har været praktisk muligt, er i det følgende anvendt begge måleudgangspunkter.

3.3. Generelt om hel eller delvis statsfinansieret udligning.

Ud fra en snæver udligningsmæssig betragtning er det for så vidt ligegyldigt, hvor midlerne til udligningen kommer fra, blot systemet bidrager til at indsnævre forskellene kommunerne imellem.

Et simpelt eksempel kan illustrere dette: har kommune A et udgiftsbehov pr. indbygger på 10.000 kr. og kommune B et udgiftsbehov på 12.000 kr., og ses der bort fra beskatningsgrundlagene, vil en overførsel af 100 kr. fra den velstillede kommune A til den dårligere stillede kommune B reducere forskellen mellem de to kommuner med 200 kr. (fra 2.000 kr. til 1.800 kr.).

Præcis den samme absolutte indsnævring af forskellen kan opnås gennem et generelt statstilskud på i alt 2.200 kr., der fordeles proportionalt med de to kommuners udgiftsbehov: kommune A ville her få 10/22 af puljen, dvs. 1.000 kr., svarende til, at dens udgiftsbehov faldt med samme beløb, (dvs. til 9.000 kr.), medens kommune B ville få 1.200 kr., svarende til et fald i udgiftsbehovene til 10.800 kr., dvs. også her en reduktion i forskellen mellem de to kommuner på 200 kr.

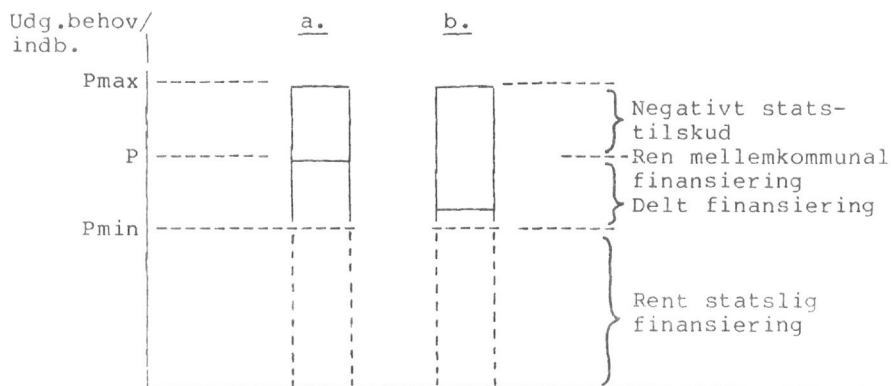
Som en tredje mulighed kunne udligningen udformes, således at kun kommuner med et udgiftsbehov over det laveste udgiftsbehov (dvs. kommune A's på 10.000) fik del i statstilskuddet. Med et statstilskud til kommune B på 200 kr. fås også her den samme absolutte indsnævring af forskellen som ovenfor.

Endelig kan den samme udligningsvirkning opnås ved en kombination af de to finansieringsformer, dvs. ved en kombineret mellemkommunal og statslig finansiering.

Dette simple eksempel fremhæver samtidig et meget centralt aspekt af spørgsmålet om fordelingen af finansieringen

mellem staten og kommunerne, nemlig at finansieringsfordelingen kan betragtes som resultatet af et valg af udligningsgrundlag. Hvad der ligger i begrebet udligningsgrundlag er søgt illustreret i figur 4.

Figur 4. Valg af udligningsgrundlag i udgiftsbehovsudligningen.

I figur 4, søjle a, er vist variationsområdet for udgiftsbehovet i landsudligningen opgjort i kr. pr. indbygger. Det mindste udgiftsbehov (i figuren og efterfølgende kaldet P_{min}) kan med det her anvendte datagrundlag opgøres til 13.056 kr., det gennemsnitlige (P) til 15.472 kr. og det største udgiftsbehov (P_{max}) til 18.890 kr.

Det gældende system for udligning af udgiftsbehov er, som tidligere beskrevet, udformet således, at kommuner med et udgiftsbehov under gennemsnittet yder et tilsvarende til kommuner med et udgiftsbehov over gennemsnittet (illustreret med pil). Både tilskud og tilsvarende beregnes som differencen mellem den enkelte kommunes udgiftsbehov og gennemsnittet ganget med et udligningsniveau på 35 pct. (fra 1987). Eksempelvis skal kommunen med det laveste udgiftsbehov yde et tilsvarende pr. indbygger på $0,35 \times (13.056 - 15.472) = - 846$ kr.

En sådan udformning af udligningen, hvor der udlignes omkring gennemsnittet, indebærer bl.a., at det samlede tilsvarende bliver af samme størrelse som det samlede tilskud, dvs. ordningen hviler finansielt i sig selv og er dermed rent mellemkommunal. Dette svarer altså til det førstnævnte af de ovenfor nævnte eksempler vedrørende udligning mellem kommunerne A og B.

Der er imidlertid - ud fra en udligningsmæssig synsvinkel - intet til hinder for, at der vælges et andet udligningsgrundlag end gennemsnittet, hvor udligningsgrundlaget er defineret som det udgiftsbehov, der udlignes "omkring".

Dette er søgt illustreret i figur 4, søjle b, hvor udligningsgrundlaget er sænket til et stykke under P , men over det laveste udgiftsbehov P_{min} . Virkningen heraf er - som det fremgår - med et givet udligningsniveau, at færre kommuner skal yde tilsvær (og de der yder, skal yde et lavere tilsvær end før), medens flere får tilskud, og de der også før fik, får nu et større tilskud.

Det skal bemærkes, at det uændrede udligningsniveau (på 35 pct.) indebærer, at udligningen også efter sænkningen af udligningsgrundlaget medfører, at forskellen i udgiftsbehov mellem to vilkårlige kommuner bliver reduceret med 35 pct.

Derimod er den finansielle balance i systemet i sagens natur ikke længere opretholdt, da de samlede tilskud nu overstiger de samlede tilsvær, - dvs. et sådant system kræver et statstilskud svarende til "underskuddet" i den mellemkommunale udligning.

Det fremgår også heraf, at underskuddet vil være større og statstilskuddet dermed også større, jo lavere et udligningsgrundlag, der vælges. Sænkes udligningsgrundlaget til P_{min} , altså det laveste, faktiske udgiftsbehov blandt kommunerne, vil ingen kommuner skulle yde tilsvær, - og sænkes det yderligere (dvs. til under P_{min}), vil alle kommuner få tilskud efter denne ordning.

Sænkes endelig udligningsgrundlaget til 0, fremkommer et system som de tidligere (indtil 1983) anvendte bloktilskud (og svarende til det andet af de ovenfor nævnte udligningssystemer mellem kommune A og B), hvor statstilskuddet fordeles mellem kommunerne proportionalt med deres udgiftsbehov.

Der kan selvfølgelig også vælges et udligningsgrundlag, der er større end gennemsnittet P . Da flere kommuner herved kommer til at yde større tilsvær, og modsat: færre kommuner får mindre tilskud, vil der her opstå et samlet "overskud", svarende til et tilskud fra kommunerne til staten.

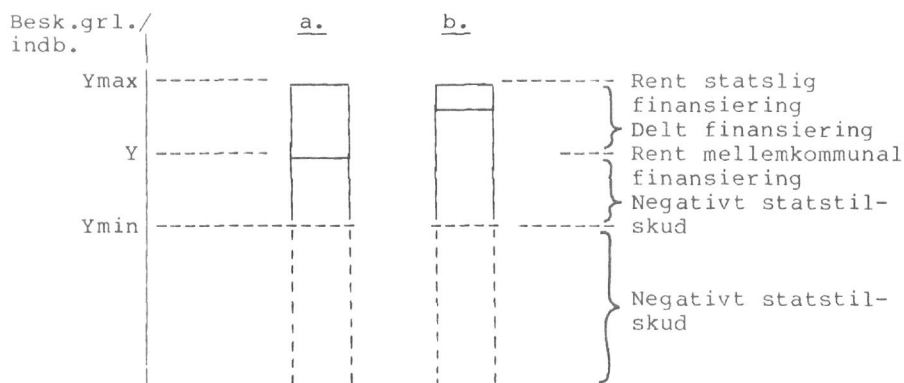
Grænsetilfældet er her et udligningsgrundlag lig det højeste udgiftsbehov P_{max} , svarende til, at alle kommuner yder et

tilsvar til ordningen (staten) bortset fra kommunen med et udgiftsbehov på P_{max} .

Sammenfattende kan man altså betragte finansieringsfordelingen mellem staten og kommunerne (ved et givet udligningsniveau) som resultatet af valg af udligningsgrundlag. Dette er også illustreret i figur 4: lægges udligningsgrundlaget mellem 0 og P_{min} bliver udligningen rent statsligt finansieret. I intervallet mellem P_{min} og P er der delt finansiering; ved et udligningsgrundlag svarende til gennemsnittet P er ordningen rent mellemkommunal, og vælges endelig et udligningsgrundlag over P vil der opstå et samlet "overskud" i ordningen svarende til et negativt statstilskud.

Præcis de samme betragtninger kan - med en enkelt modifikation - gøres gældende ved udligningen af beskatningsgrundlag, jfr. figur 5.

Figur 5. Valg af udligningsgrundlag i beskatningsgrundlagsudligningen.

I det gældende system yder kommuner med et beskatningsgrundlag pr. indbygger over gennemsnittet Y på 59.870 kr. et tilsvarende til kommuner med et beskatningsgrundlag pr. indbygger, der ligger under. Både tilskud og tilsvarende beregnes som differensen mellem gennemsnittet og den enkelte kommunes beskatningsgrundlag ganget med et udligningsniveau på 52 pct. (fra 1987) ganget med en skattetryksfaktor, der i det gældende system opgøres som det gennemsnitlige beskatningsniveau, der ville forekomme uden statstilskud (dvs. som de samlede netto-

udgifter divideret med beskatningsgrundlaget). Også dette system hviler derfor finansielt i sig selv.

Også her kan man fastsætte udligningsgrundlaget efter ønske, idet følgen vil være en ændring af finansieringsfordelingen mellem staten og kommunerne.

Hæves udligningsgrundlaget eksempelvis som vist i figur 5, søjle b, vil konsekvensen være, at færre kommuner skal yde tilsvær (og tilsværet bliver ved uændret udligningsniveau og skattetryksfaktor lavere, jfr. herom senere), og omvendt vil flere få tilskud, og de der i forvejen fik, får nu større tilskud. Fastsættelse af udligningsgrundlaget over det gennemsnitlige beskatningsgrundlag vil således kræve et statstilskud, som er større jo mere udligningsgrundlaget hæves. Fastsættes udligningsgrundlaget til det højeste beskatningsgrundlag Y_{max} på 115.019 kr. (som dog ikke er nogen absolut grænse), skal ingen kommune yde tilsvær, og finansieringen bliver derfor rent statslig.

Modsat kan udligningsgrundlaget også sænkes til en værdi mindre end gennemsnittet Y , hvilket betyder,, at det samlede tilsvær fra tilsværskommunerne overstiger det samlede tilskud til tilskudskommunerne, dvs. kommunerne under ét yder staten et tilskud (negativt statstilskud).

Et udligningsgrundlag på 0 kr. ville indebære, at alle kommuner yder et tilsvær til staten, proportionalt med kommunernes beskatningsgrundlag (dvs. alle må hæve beskatningsniveauet med samme antal procentpoints for at kunne finansiere dette tilskud).

Alt i alt kan det konstateres, at man også i beskatningsgrundlagsudligningen kan hæve og sænke udligningsgrundlaget, idet konsekvensen vil være en ændret fordeling af finansieringen af udligningen mellem staten og kommunerne.

I en generel udligningsmæssig henseende vil de forskellige muligheder have den samme effekt forstået, på den måde, at systemet så at sige vil "trække" kommunernes beskatningsgrundlag sammen omkring udligningsgrundlaget, - ligegyldigt hvilken konkret værdi for dette grundlag, man måtte vælge.

Som det fremgår, er beskatningsgrundlags- og udgiftsbehovsudligningen principielt identiske for så vidt angår valg af udligningsgrundlag og følgerne heraf.

Der er dog én væsentlig forskel, nemlig spørgsmålet om den "korrekte" størrelse af den skattetryksfaktor, der som beskrevet indgår i beregningen af den enkelte kommunes tilskud og tilsvær.

I det gældende system er skattetryksfaktoren som nævnt defineret som nettoudgifterne divideret med beskatningsgrundlaget, dvs. svarende til beskatningsniveauet i en situation, hvor der ikke er statstilskud. Dette skal som beskrevet i kapitel 2 ses i sammenhæng med, at selve statstilskuddet er "udligningsneutralt", det vil sige at ændringer i tilskuddet ikke må påvirke de beløb, der i udligningen overføres mellem kommunerne. Dette kan igen i praksis kun opnås ved, at skattetryksfaktoren defineres som udgifterne (og ikke det kommunale skatteprovenu, som jo vil være påvirket af statstilskuddets størrelse) divideret med beskatningsgrundlaget.

I denne udformning af systemet er det imidlertid helt afgørende, at statstilskuddet er udligningsneutralt, idet det "finansieringstryk", der påhviler kommunerne, her kan opgøres som de faktiske nettoudgifter sat i forhold til beskatningsgrundlaget. Statstilskuddets "funktion" er så alene så at sige efterfølgende at regulere fordelingen af skattetrykket mellem staten og kommunerne, idet ændringer i statstilskuddet vil føre til en ensartet ændring i beskatningsniveauet i alle kommuner.

Dette udgangspunkt ændres på afgørende måde, såfremt udligningsgrundlagene - som ovenfor beskrevet - gøres forskellige fra de respektive gennemsnit.

I denne situation bliver det statslige udlignings-tilskud ikke udligningsneutralt, idet dette helt eller delvis medgår til finansieringen af udligningen, dvs. statstilskuddet i sig selv får en udlignende funktion.

Et simpelt eksempel kan illustrere dette: tænker man sig, at udligningsgrundlaget i udgiftsbehovsudligningen sænkes til P_{min} (dvs. alle kommuner får et udgiftsbehovs-tilskud fra staten bortset fra P_{min} -kommunen), og er der fuld udligning, kan alle kommuner på grund af det statslige udligningstilskud siges at have fået reduceret udgiftsbehovene til P_{min} . Dette kan også udtrykkes på den måde, at staten så at sige har overtaget finansieringen af den del af den enkelte kommunes udgiftsbehov, der ligger over P_{min} .

Det relevante mål for det "finansieringstryk", der i denne situation påhviler kommunerne, kan siges at være P_{min} og ikke de samlede, faktiske nettoudgifter.

En tilsvarende betragtning kan gøres på beskatningsgrundlagssiden: hæves udligningsgrundlaget til Y_{max} , vil beskatningsgrundlaget i alle kommuner ved fuld udligning så at sige hæves til Y_{max} på grund af statstilskuddet. Alle kommuner vil altså være stillet, som om de havde et beskatningsgrundlag på Y_{max} . Opgørelsen af skattetryksfaktoren måtte i denne situation bygge på Y_{max} og ikke det faktiske beskatningsgrundlag, fordi statstilskuddet er udlignende.

Sammenholdes de to ordninger, kan der derfor argumenteres for, at en reduktion/forøgelse af udligningsgrundlagene fra P henholdsvis Y til P_{min} henholdsvis Y_{max} måtte medfølges af en tilsvarende reduktion af den skat-

tetryksfaktor, der indgår i udligningen (nemlig fra P/Y til $P_{\min}/Y_{\max}$).

Tilsvarende kan der ved mindre end fuld udligning argumenteres for, at skattetryksfaktoren skal reduceres tilsvarende (dvs. fra P/Y til $P_{\min}/Y_{\max}$), idet skattetryksfaktoren - som det også er tilfældet i det gældende system - skal udtrykke hvad der udlignes "i forhold til", dvs. i det gældende system P og Y og i det skitserede $P_{\min}$ og $Y_{\max}$.

I de to følgende afsnit 3.4 og 3.5 er givet en mere formel fremstilling af, hvordan et system med udligning omkring vilkårligt valgte udligningsgrundlag kan udformes og hvilke egenskaber et sådant system har, herunder bl.a. hvordan korrektionen af skattetryksfaktoren konkret kan foretages, hvis man ønsker en uændret byrdefordeling i forhold til det gældende system.

3.4. En generel model for hel eller delvis statsfinansieret udligning.

3.4.1. Præsentation af modellen.

Dette afsnit har til formål at belyse virkningerne af et system med hel eller delvis statslig finansiering af udligningen, som direkte bygger på de ideer omkring valg af udligningsgrundlag m.m., som er præsenteret i det foregående.

Som det vil fremgå, indebærer denne fremstilling imidlertid, at den givne forudsætning om uændret byrdefordeling ikke kan opretholdes. Fremstillingen her har derfor alene til hensigt at fremhæve centrale tekniske aspekter af statsfinansieret udligning. I det følgende afsnit er præsenteret et tilskuds- og udligningssystem, som bygger på de samme ideer, men hvor forudsætningen om uændret byrdefordeling er opfyldt.

En konsekvent gennemførelse af ideerne om vilkårligt valgte udligningsgrundlag fører i sin "rene" form til et system, der består af to elementer:

- 1) en udgiftsbehovsudligning, hvor der udlignes omkring et vilkårligt valgt udligningsgrundlag (og med et udligningsniveau, der som udgangspunkt kan sættes til de gældende 35 pct. (i 1987)).

- 2) en beskatningsgrundlagsudligning, hvor der udlignes omkring et vilkårligt valgt udligningsgrundlag, og med en skattetryksfaktor, der - som i det gældende system - defineres som udligningsgrundlaget for udgiftsbehov divideret med udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag (og som udgangspunkt med et udligningsniveau på de gældende 52 pct.).

Kaldes:

Pi: Udgiftsbehovet i kr./indb. i kommune i.

P: Det gennemsnitlige udgiftsbehov.

Pug: Udligningsgrundlaget for udgiftsbehov.

Pmin: Det mindste udgiftsbehov.

Yi: Beskatningsgrundlaget i kr./indb., i kommune i.

Y: Det gennemsnitlige beskatningsgrundlag.

Yug: Udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag.

Ymax: Det største beskatningsgrundlag.

k1: Udligningsniveauet for udgiftsbehov.

k2: Udligningsniveauet for beskatningsgrundlag.

k3: Konstant.

Ti: Det samlede tilskud/tilsvar til kommune i, kan det gældende system formuleres som følger:

$T_i = k_1(P_i - P) + k_2 P / Y (Y - Y_i) + k_3 Y_i$.

Den generelle model kan herefter fremstilles som følger:

$T_i = k - i(P_i - P_{ug}) + k_2(P_{ug}/Y_{ug})(Y_{ug} - Y_i)$.

I et sådant system vil såvel byrdefordelingen mellem kommunerne som størrelsen af det samlede statstilskud variere, afhængigt af følgende tre hovedtyper af faktorer:

- 1) de valgte udligningsgrundlag for udgiftsbehov og beskatningsgrundlag
- 2) de valgte udligningsniveauer samt
- 3) variationen i udgiftsbehov og beskatningsgrundlag kommunerne imellem.

I det følgende beskrives forskellige centrale egenskaber ved et sådant system under overskrifterne: virkning for byrdefordeling og statstilskud, virkninger af ændringer i udligningsgrundlagene samt virkninger af ændringer i udligningsniveauer. Egenskaberne søges illustreret ved konkrete beregninger. Herudover berøres afslutningsvis spørgsmålet om "budgetteringssikkerhed" og hvilke størrelser, der betragtet over et flerårigt perspektiv vil bestemme størrelsen af statstilskudet i et sådant system.

3.4.2. Virkning for byrdefordeling og statstilskud.

Byrdefordelingen og statstilskuddets størrelse i dette system vil som nævnt bl.a. afhænge af, hvilke udligningsgrundlag og udligningsniveauer, der vælges. Udvalget har derfor konsekvensberegnet tre eksempler, hvor udligningsgrundlagene for beskatningsgrundlag henholdsvis for udgiftsbehov samt udligningsniveauerne fastsættes som følger:

- 1) udligningsgrundlagene for henholdsvis beskatningsgrundlag og udgiftsbehov sættes til gennemsnittet plus 30 pct. henholdsvis gennemsnittet minus 10 pct. og med de samme udligningsniveauer, som i det gældende system
- 2) de to udligningsgrundlag sættes lig det største beskatningsgrundlag henholdsvis det mindste udgiftsbehov, også med uændrede udligningsniveauer.
- 3) udligningsgrundlag som i eksempel 1), men med en forøgelse af udligningsniveauerne fra 35 til 40 pct. for udgiftsbehov og fra 52 til 60 pct. for beskatningsgrundlag.

Virkningerne for kommunerne grupperet amtsvis er vist i tabel 7 og for kommunerne efter en særlig gruppering, der bl.a. omfatter hovedstadskommunerne og de 40 "fattigste" kommuner er vist i tabel 8. Virkningerne for den enkelte kommune er vist i bilag 1.

Tabel 7. Generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

Primærkommuner i hele landet										
	Beregningseksempel 1				Beregningseksempel 2			Beregningseksempel 3		
	Tilskud/ tilsvar efter det gamle sy- stem (1)	Tilskud/ tilsvar efter nyt system (2)	Ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1) (3)	Kol. 3 i pct. af beskat- ningsgrl. (4)	Tilskud/ tilsvar efter nyt system (5)	Ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1) (6)	Kol. 6 i pct. af be- skatnings- grundl. (7)	Tilskud/ tilsvar efter nyt system (8)	Ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1) (9)	Kol. 9 i pct. af be- skatnings- grundl. (10)
Københavns komm.	1.631.340	1.202.076	-429.264	1.47	2.130.804	499.464	-1.71	1.382.280	-249.060	0.85
Frederiksberg komm.	161.700	65.688	-96.012	1.37	291.264	129.564	-1.85	74.928	-86.772	1.24
Københavns amt	717.648	37.512	-680.136	1.37	1.645.560	927.912	-1.86	40.668	-676.980	1.36
Frederiksborg amt	604.020	258.708	-345.312	1.40	1.054.272	450.252	-1.82	296.928	-307.092	1.24
Roskilde amt	469.908	265.608	-204.300	1.42	726.108	256.200	-1.78	305.436	-164.472	1.14
Vestsjællands amt	994.476	760.464	-234.012	1.50	1.252.836	258.360	-1.66	875.316	-119.160	0.77
Storstrøms amt	963.000	753.024	-209.976	1.52	1.188.468	225.468	-1.63	866.940	-96.060	0.70
Bornholms amt	180.192	143.328	-36.864	1.55	217.884	37.692	-1.59	165.144	-15.048	0.63
Fyns amt	1.616.904	1.246.764	-370.140	1.52	2.012.364	395.460	-1.63	1.436.172	-180.732	0.74
Sønderjyllands amt	967.236	769.308	-197.928	1.54	1.172.448	205.212	-1.60	885.984	-81.252	0.63
Ribe amt	765.180	587.268	-177.912	1.52	957.816	192.636	-1.64	676.284	-88.896	0.76
Vejle amt	1.150.620	883.128	-267.492	1.52	1.438.116	287.496	-1.63	1.017.252	-133.368	0.76
Ringkøbing amt	958.836	746.088	-212.748	1.53	1.182.840	224.004	-1.61	859.572	-99.264	0.72
Århus amt	1.977.864	1.489.464	-488.400	1.51	2.515.272	537.408	-1.66	1.715.412	-262.452	0.81
Viborg amt	897.084	719.784	-177.300	1.56	1.074.924	177.840	-1.57	829.344	-67.740	0.60
Nordjyllands amt	1.767.996	1.383.540	-384.456	1.54	2.169.624	401.628	-1.61	1.593.960	-174.036	0.70
Total	15.824.004	11.311.752	-4.512.252	1.47	21.030.600	5.206.596	-1.70	13.021.620	-2.802.384	0.92

Anm.: Se fodnote til tab. 8.

Tabel 8. Generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

	Beregningseksempel 1				Beregningseksempel 2			Beregningseksempel 3		
	Tilskud/ tilsvar efter det gamle sy- stem (1)	Tilskud/ tilsvar efter nyt system (2)	Ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1) (3)	Kol. 3 i pct. af beskat- ningsgrl. (4)	Tilskud/ tilsvar efter nyt system (5)	Ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1) (6)	Kol. 6 i pct. af be- skatnings- grundl. (7)	Tilskud/ tilsvar efter nyt system (8)	Ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1) (9)	Kol. 9 i pct. af be- skatnings- grundl. (10)
Københavns komm.	1.631.340	1.202.076	-429.264	1.47	2.130.804	499.464	-1.71	1.382.280	-249.060	0.85
Komm. i Kbh. amt	717.648	37.512	-680.136	1.37	1.645.560	927.912	-1.86	40.668	-676.980	1.36
Hovedstadsområdet	3.584.616	1.829.592	-1.755.024	1.40	5.848.008	2.263.392	-1.81	2.100.240	-1.484.376	1.19
Århus kommune	777.096	555.444	-221.652	1.48	1.032.132	255.036	-1.70	639.492	-137.604	0.92
De 5 store prov.kom.	2.317.692	1.697.580	-620.112	1.49	3.017.436	699.744	-1.68	1.954.824	-362.868	0.87
De 40 fattigste kom.	1.620.156	1.351.356	-268.000	1.61	1.869.984	249.828	-1.50	1.556.940	-63.216	0.38
Total	10.648.548	6.673.560	-3.974.988	1.43	15.543.924	4.895.376	-1.76	7.674.444	-2.974.104	1.07

Beregningseksempel 1: Der udlignes til det gennemsnitlige udgiftsbehov minus 10 pct. og det gennemsnitlige beskatningsgrundlag plus 30 pct. pr. indbygger.

Beregningseksempel 2: Der udlignes til det mindste udgiftsbehov og det største beskatningsgrundlag pr. indbygger.

Beregningseksempel 3: Der udlignes med de samme udligningsgrundlag som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau for udgiftsbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

I kol. (1) er vist det samlede tilskud i 1987 efter gældende regler, beregnet som beskrevet i afsnit 3.2. Kol. (2) viser det samlede tilskud i det første beregningseksempel. Kol. (3) og (4) viser ændringen i tilskuddet og ændringen i procent af beskatningsgrundlaget.

Tilsvarende oplysninger er i kol. (5)–(10) givet for de to øvrige beregningseksempler.

Som det fremgår af tabel 7, vil det første eksempel indebære et fald i det samlede statstilskud på 4,5 mia. kr. svarende til en gennemsnitlig stigning i beskatningsniveauet på 1,47 pct.points. Modsat indebærer eksempel 2 en stigning i det samlede statstilskud på 5,2 mia. kr., til i alt 21,0 mia. kr., dvs. et gennemsnitligt fald i beskatningsniveauet på 1,70 procentpoints. Endelig giver eksempel 3 et fald i statstilskuddet på 2,8 mia. kr., svarende til en stigning i det gennemsnitlige beskatningsniveau på 0,92 pct.points.

Betragtes byrdefordelingen, er det karakteristisk for de to første regneeksempler, at der sker en forskydning til gunst for de bedre stillede kommuner. Eksempelvis skal kommunerne i Københavns amt i eksempel 1 hæve beskatningsniveauet med i gennemsnit 1,37 pct.points mod 1,61 pct.points i de 40 fattigste kommuner. I eksempel 2 er de tilsvarende tal et fald på 1,86 pct.points i Københavns amt mod et fald på 1,50 procentpoints i de 40 fattigste kommuner. Endelig viser eksempel 3, at en forhøjelse af udligningsniveauerne til 40 og 60 pct. giver en markant ændring af byrdefordelingen til fordel for de fattigste kommuner.

3.4.3. Virkninger af ændringer i udligningsgrundlagene.

Det kan være af interesse at få belyst, hvordan ændringer i de valgte udligningsgrundlag i den generelle model konkret vil virke for den enkelte kommune, herunder især, om der er noget bestemt "mønster" i disse ændringer.

Dette kan belyses ved i den generelle tilskudsformel beskrevet i afsnit 3.4.1 at ændre de to udligningsgrundlag med et vilkårligt beløb, og dernæst udlede den ændring i en kommunes tilskud, dette giver anledning til.

Indsættes i tilskudsformlen:

$T_i = k_1(P_i - P_{ug}) + k_2(P_{ug}/Y_{ug})(Y_{ug} - Y_i)$ de ændrede udligningsgrundlag:

$Pug' = Pug + dPug$ og $Yug' = Yug + dYug$, kan ændringen i kommune i 's tilskud udtrykkes ved:

$$T_i' - T_i = (k_2 - k_1) dPug + k_2 \left(\frac{Pug}{Yug} - \frac{Pug + dPug}{Yug + dYug} \right) Y_i.$$

Denne ændring er systematisk såfremt:

1°. $k_2 = k_1$, idet ændringen da bliver proportional med Y_i .

2°. $dPug = 0$, idet ændringen da også bliver proportional med Y_i .

3°. Pug og Yug hæves eller sænkes procentuelt lige meget (dvs. $\frac{Pug}{Yug} - \frac{Pug + dPug}{Yug + dYug}$ bliver 0), hvorved ændringen svarer til et bestemt og for alle kommuner ens kronebeløb pr. indbygger.

Af denne udledning fremgår det, at der kun vil være et mønster i virkningerne, såfremt én af følgende tre betingelser er opfyldt:

- 1°. såfremt de to udligningsniveauer for henholdsvis udgiftsbehov og beskatningsgrundlag er ens (hvad de ikke er i det gældende system for kommunerne, men derimod for amtskommunerne), idet ændringen i den enkelte kommunes tilskud ved en vilkårlig ændring i de to udligningsgrundlag da vil være proportional med beskatningsgrundlaget - og dermed virke som statstilskudsændringer i det gældende system,
- 2°. såfremt alene udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag ændres (og altså fastholdes for udgiftsbehovene), idet virkningen også her bliver proportional med beskatningsgrundlaget,
- 3°. såfremt de to udligningsgrundlag hæves (eller sænkes) procentuelt lige meget, idet tilskudsændringen da vil udgøre et fast kronebeløb pr. indbygger i alle kommuner (og i dette tilfælde - og kun i dette - er virkningen uafhængig af, hvor store udligningsgrundlagene er i udgangssituationen).

Forestiller man sig eksempelvis i sidstnævnte tilfælde en stigning i udligningsgrundlaget for udgiftsbehov på 1.000 kr. og en procentuelt tilsvarende stigning i udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlaget, vil virkningen for alle kommuner

med de gældende udligningsniveauer kunne beregnes til en stigning i tilskuddet svarende til $((0,52 - 0,35) \times 1.000 \text{ kr.} =) 170 \text{ kr. pr. indbygger}$.

Tilsvarende kan det også eksempelvis i relation til pkt. 2° ovenfor beregnes, hvor meget udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag skal ændres med, hvis der ønskes 1) en given ændring i det samlede statstilskud på eksempelvis + 1 mia.kr., og 2) at denne ændring fordeles proportionalt med beskatningsgrundlagene.

Er udligningsgrundlagene i udgangssituationen således fastsat til 70.000 kr. for beskatningsgrundlag og 14.000 kr. for udgiftsbehov, kan det beregnes, at udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag skal hæves med 2.271 kr. for at give denne virkning. Med de samme forudsætninger vil en sænkning af udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag med 2.133 kr. modsat give et fald i statstilskuddet på 1 mia.kr.

3.4.4. Virkninger af ændringer i udligningsniveauerne.

Som nævnt vil størrelsen af statstilskuddet i det beskrevne system afhænge af valg af udligningsgrundlag - forudsat uændrede udligningsniveauer. Ovenfor blev det beregnet, at systemet i sin "rene" form, hvor der udlignes helt op til det højeste beskatningsgrundlag og helt ned til det laveste udgiftsbehov ville "koste" 21,0 mia.kr. i statstilskud med de gældende udligningsniveauer.

Med disse udligningsgrundlag er der kun mulighed for at ændre statstilskuddet, hvis man ændrer udligningsniveauerne, som i det gældende system (dvs. 1987-regler) er 35 pct. for udgiftsbehov og 52 pct. for beskatningsgrundlag. En ændring af udligningsniveauerne vil selvsagt samtidig ændre byrdefordelingen yderligere kommunerne imellem.

I nedenstående tabeller 9 og 10 er vist et konkret eksempel. Af illustrative hensyn er alene udligningsniveauet for beskatningsgrundlag sænket, nemlig fra de gældende 52 pct. (svarende til et statstilskud på 21,0 mia.kr.) til 35,8 pct., svarende til et statstilskud af samme størrelse som det gældende, dvs. 15,8 mia. kr.

Virkningerne kan derfor opfattes som de "omkostninger", der i form af byrdefordelmæssige forskydninger er forbundet med en ren statslig finansiering af udligningen med et statstilskud af samme størrelse som det gældende.

I kolonne (1) er vist det budgetterede beskatningsniveau i 1986. I kolonne (2) er vist det gældende tilskud og i kolonne (3) tilskuddet i det beregningseksempel i den generelle model, hvor der udlignes med uændret udligningsniveau og med udligningsgrundlag på henholdsvis $Y_{\max}$ og $P_{\min}$. I kolonne (4) er vist tilskuddet, når udligningsniveauet for beskatningsgrundlag sænkes til 35,8 pct. I kolonne (5) henholdsvis (6) er vist virkningen heraf målt ved ændring i beskatningsniveau i forhold til gældende system, henholdsvis i forhold til beregningseksemplet i den generelle model. I kolonne (7) er tallene i kolonne (6) endelig "renset" for den landsgennemsnitlige virkning (1,70 pct.). Kolonne (5) og (7) viser derfor de rene byrdefordelingsmæssige forskydninger af den beskrevne sænkning af udligningsniveauet.

Som det fremgår, giver dette beregningseksempel ikke overraskende en ganske betydelig byrdefordelingsmæssig forskydning til fordel for de bedrestillede kommuner. Det er altså ikke muligt i en model af denne type at gøre udligningen rent statsfinansieret og med samme statstilskud som i det gældende system, uden at byrdefordelingen påvirkes mærkbart.

Tabel 9. Generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

Præmiekommuner i hele landet							
	Beskatningsniveau	Tilskud/tilsvar efter gældende system	Tilskud/tilsvar efter den generelle model v. udl. t. Y_{max}/P_{min}	Tilskud/tilsvar efter den generelle model med sænket udligningsniveau	Ændret tilskud/tilsvar i pct. af beskatningsgrundlaget (4)-(2)	Ændret tilskud/tilsvar i pct. af beskatningsgrundlaget (4)-(3)	Kol. 6 minus landsgennemsnittet
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Københavns kommune	18.63	1.631.340	2.130.804	1.647.168	-0.05	1.66	-0.04
Frederiksberg kommune	15.88	161.700	291.264	233.412	-1.03	0.83	-0.87
Københavns amt	17.87	717.648	1.645.560	1.264.656	-1.10	0.77	-0.93
Frederiksborg amt	17.79	604.020	1.054.272	801.732	-0.80	1.02	-0.68
Roskilde amt	17.29	469.908	726.108	547.836	-0.54	1.24	-0.46
Vestsjællands amt	18.51	994.476	1.252.836	949.356	0.29	1.95	0.25
Storstrøms amt	18.53	963.000	1.188.468	898.956	0.46	2.10	0.40
Bornholms amt	18.13	180.192	217.884	161.784	0.77	2.36	0.66
Fyns amt	18.54	1.616.904	2.012.364	1.496.232	0.50	2.12	0.42
Sønderjyllands amt	17.31	967.236	1.172.448	878.760	0.69	2.29	0.59
Ribe amt	18.13	765.180	957.816	717.156	0.41	2.05	0.35
Vejle amt	18.22	1.150.620	1.438.116	1.069.428	0.46	2.09	0.39
Ringkøbing amt	17.23	958.836	1.182.840	876.636	0.59	2.21	0.51
Århus amt	19.23	1.977.864	2.515.272	1.878.504	0.31	1.96	0.26
Viborg amt	17.58	897.084	1.074.924	794.928	0.90	2.47	0.77
Nordjyllands amt	18.76	1.767.996	2.169.624	1.607.556	0.64	2.25	0.55
Totalt	18.16	15.824.004	21.030.600	15.824.100	-0.00	1.70	0.00

Tabel 10. Generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Københavns kommune	18.63	1.631.340	2.130.804	1.647.168	-0.05	1.66	-0.04
Kommuner i Kbh.s amt	17.87	717.648	1.645.560	1.264.656	-1.10	0.77	-0.93
Hovedstadsområdet	17.85	3.584.616	5.848.008	4.494.804	-0.73	1.08	-0.62
Århus kommune	20.46	777.096	1.032.132	774.480	0.02	1.72	0.02
De 5 store provinskomm.	20.09	2.317.692	3.017.436	2.257.452	0.14	1.82	0.12
De 40 fattigste komm.	18.11	1.620.156	1.869.984	1.389.504	1.38	2.88	1.18
Totalt	18.43	10.648.548	15.543.924	11.828.064	-0.43	1.34	-0.36

3.4.5. Betydningen af variationen kommunerne imellem og af den generelle pris-_f løn- og indkomstudvikling.

I det gældende system opfattes statstilskuddet som udligningsneutralt og kan derfor fastsættes helt uafhængigt af udligningen. Tilskuddet reguleres i det gældende system ved ændringer i opgave- og byrdefordelingen mellem staten og kommunerne m.m. og justeres principielt årligt i overensstemmelse med pris- og lønudviklingen i kommunerne. Kort sagt er det gældende system karakteriseret ved, at det samlede tilskud fastsættes uafhængigt af udviklingen i beskatningsgrundlag og udgiftsbehov i den enkelte kommune.

I et system med hel eller delvis statsfinansieret udligning som det ovenfor skitserede, vil dette derimod ikke være tilfældet, idet statstilskuddet i et. sådant system netop direkte afhænger af, hvor stor en afstand, der er mellem beskatningsgrundlag og udgiftsbehov kommunerne indbyrdes, dvs. hvor stor en variation der er i disse to størrelser. Da variationen i beskatningsgrundlag og udgiftsbehov typisk vil variere fra år til år, vil det samlede statstilskud derfor også variere og med en tilsvarende grad af usikkerhed.

Også det gældende system er karakteriseret ved en vis grad af usikkerhed (jfr. beskrivelsen i kap. 2), men da ordningen i dag er rent mellemkommunal, knytter usikkerheden sig alene til kommunernes budgettering. Denne usikkerhed kan i hvert fald på længere sigt igen siges blandt andet at være afhængig af udligningsniveauets højde, idet jo højere udligningsniveauet er, jo mindre betydning har særlige og afvigende lokale udviklingsforhold i den enkelte kommune.

Derimod er der i relation til udligningen ingen usikkerhed hvad angår statstilskuddets størrelse i det gældende system. I et statsfinansieret udligningssystem - derimod - vil der som beskrevet også være knyttet en vis usikkerhed til statstilskuddets samlede størrelse.

Følgende simple eksempel kan belyse dette forhold: er udgangspunktet den generelle model, hvor der eksempelvis udlignes op til det højeste beskatningsgrundlag og ned til det laveste udgiftsbehov (dvs. det samlede statstilskud er 21,0 mia. kr.), og forestiller man sig en ændring i variationen i kommunernes beskatningsgrundlag givet ved, at beskatningsgrundlaget

for kommunen med det højeste beskatningsgrundlag - og kun for denne - stiger med én procent (fra 115.019 til 116.169 kr.), vil statstilskuddet stige med 47 mio. kr. eller 0,2 pct.

Forestiller man sig herudover, at udgiftsbehovet for kommunen med det laveste udgiftsbehov - og kun. for denne - falder med én procent (til 12.925 kr.), vil den samlede ændring i statstilskuddet være på 132 mio. kr. eller 0,6 pct.

Betragtes alene beskatningsgrundlagsudligningen, kan det gennemsnitlige statstilskud pr. indbygger udtrykkes ved:

$$T = k_2(P_{\min}/Y_{\max})(Y_{\max}-Y).$$

Ændres $Y_{\max}$ med en faktor q , kan ændringen i det gennemsnitlige tilskud dT udtrykkes som følger, idet det forudsættes, at Y ikke påvirkes:

$$dT = k_2(P_{\min}/Y_{\max}) Y (q-1)/q.$$

Procentuelt ændres statstilskuddet derfor med:

$$dT/T = ((q-1)/q)(Y/Y_{\max}-Y).$$

På grund af afrundingsreglerne ved den faktiske udligningsberegning, giver denne formel alene et tilnærmet udtryk for ændringen i statstilskuddet.

Det kan derfor konstateres, at det samlede statstilskud i et system af den beskrevne type typisk vil variere fra år til år, og på en vanskeligt forudsigelig måde.

Dette indebærer igen, at forholdet mellem skat og service for den kommunale sektor under ét vil ændre sig tilsvarende fra år til år: forøges variationen som ovenfor beskrevet kommunerne imellem, vil statstilskuddet vokse, og kommunerne vil ved uændret udgiftsniveau (uændret service) kunne nedsætte beskatningsniveauet - dvs. skat/serviceforhold bliver lavere.

Som det fremgår af de nedenstående beregninger, vil der dog ud fra de hidtidige erfaringer være tale om forholdsvis beskedne ændringer.

Som det er fremgået af det foregående, kan denne virkning neutraliseres på principielt to forskellige måder, således at det samlede statstilskud forbliver uændret (eller kun vokser med en PL-faktor):

- 1) udligningsniveauerne kan ændres, hvilket imidlertid giver anledning til ændringer i byrdefordelingen kommunerne imellem, jfr. afsnit 3.4.4.
- 2) udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag kan ændres, hvilket som beskrevet i afsnit 3.4.3. har en virkning,

der svarer til statstilskudsændringer i det gældende system. Herved vil byrdefordelingen være uændret, men løsningen kræver altså, at der årligt skal tages stilling til størrelsen af udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag.

Endvidere kan problemet mindskes væsentligt ved at fastsætte udligningsgrundlaget til en bestemt størrelse (f.eks. en vis procent over gennemsnittet), dvs. uafhængigt af den rigeste kommunes beskatningsgrundlag. Tilsvarende metode kan anvendes for så vidt angår udgiftsbehov.

Til belysning af den faktisk stedfundne udvikling i variationen i beskatningsgrundlagene kommunerne imellem er i nedenstående tabel 11 vist forskellige mål for udviklingen i beskatningsgrundlagene pr. indbygger fra 1978 til 1986. Beskatningsgrundlagene er opgjort efter ensartede regler i hvert af de tre år (dvs., udskrivningsgrundlaget plus 7,5 pct. af de afgiftspligtige grundværdier). Beskatningsgrundlagene er i hvert af de tre år indekseret, således at landsgennemsnittet for hvert af årene er sat lig 100.

Tabel 11. Variationen i beskatningsgrundlagene pr. indbygger 1978-86.

	1978	1982	1983	1984	1985 ¹⁾	1986 ¹⁾
Højeste beskatningsgrundlag (gns. = 100)	194,0	185,4	185,4	184,7	188,8	191,3
Laveste beskatningsgrundlag (gns. = 100)	65,5	65,7	67,8	66,5	67,2	69,3
Afstand mellem højeste og laveste	128,4	119,7	117,6	118,2	121,6	122,0
Spredningen	19,4	19,2	18,7	19,1	18,9	18,5

1) Budgettal

Der er som det fremgår en vis variation over tiden, især i den relative størrelse af det højeste beskatningsgrundlag. Langtidstendensen er dog en vis indsnævring af forskellen mellem højeste og laveste beskatningsgrundlag. Dette underbygges ved en beregning af spredningen, som er et sammenfattende mål for variationen, kommunerne imellem, der bygger på indekssværdi-

erne for samtlige kommuner.

Langtidstendensen i variationen i beskatningsgrundlagene ville således samtidig indebære en tendens til et faldende statstilskud i den beskrevne version af den generelle model.

Afslutningsvis skal det nævnes, at statstilskuddet i den generelle model betragtet over et flerårigt perspektiv også vil være bestemt af den generelle pris-, løn- og indkomstudvikling. Under forenklede forudsætninger om henholdsvis pris- og lønudviklingen og den generelle indkomstudvikling kan det imidlertid vises, at det alene er pris- og lønudviklingen på de kommunale udgifter, der bestemmer udviklingen i det samlede statstilskud - dvs. en "PL-regulering" af statstilskuddet, som principielt er helt identisk med PL-reguleringen af statstilskuddet i det gældende system.

Tilskuddet til kommune i har i den generelle model følgende form:

$$T_i = k_1 (P_i - P_{ug}) + k_2 (P_{ug}/Y_{ug})(Y_{ug} - Y_i).$$

Forudsættes en årlig PL-regulering på de kommunale udgifter og dermed på udgiftsbehovene i alle kommuner svarende til faktoren q_1 og forudsættes yderligere en ensartet årlig indkomstudvikling i alle kommuner, svarende til faktoren q_2 , vil tilskuddet til kommune i efter et år være vokset til:

$$T_i = k_1(q_1 P_i - q_1 P_{ug}) + k_2(q_1 P_{ug}/q_2 Y_{ug})(q_2 Y_{ug} - q_2 Y_i) = q_i T_i,$$

dvs. statstilskuddet er vokset med pris- og lønudviklingen i de kommunale udgifter, hvorimod den generelle indkomstudvikling er uden indflydelse på statstilskuddets størrelse.

3.5. Det skitserede system ved uændret byrdefordeling.

3.5.1. udledning af modellen.

Som det er fremgået, resulterer den generelle model i en ændring af byrdefordelingen kommunerne imellem. Formålet med nærværende afsnit er derfor at undersøge, om det er muligt at "omforme" det gældende system (med eller uden statstilskud) til et system med vilkårligt valgte udligningsgrundlag, således at de to systemer giver præcis den samme byrdefordeling kommunerne imellem.

Før denne mulighed beskrives nærmere, er det nødvendigt med en afklaring af, hvad der præcist ligger i begrebet "uændret byrdefordeling". Der foreligger her to muligheder:

uændret byrdefordeling i snæver forstand, som her som i det følgende skal forstås som den situation, hvor to sy-

Stemer giver præcis det samme tilskud/tilsvar i kr. til den enkelte kommune. Er der tale om samme byrdefordeling i snæver forstand, må statstilskuddet i de to systemer nødvendigvis også være det samme.

uændret byrdefordeling i bredere forstand omfatter de situationer, hvor de to systemer giver anledning til den samme absolutte forskel mellem to kommuners beskatningsniveauer. I denne betydning af ordet kan statstilskuddet godt være forskelligt, men det kræver, at forskellen i statstilskud fordeles mellem kommunerne proportionalt med beskatningsgrundlaget,, Sagt med andre ord:: Indføres der i et vilkårligt udligningssystem et statstilskud fordelt proportionalt med kommunernes beskatningsgrundlag, vil beskatningsniveauet i alle kommuner ændres med det samme antal procentpoints, og byrdefordelingen er dermed uændret i bredere forstand.

Herefter kan det undersøges, om det gældende system kan ændres, så der udlignes om vilkårligt valgte udligningsgrundlag, og således at byrdefordelingen i snæver forstand forbliver uændret. Det kan vises, at en sådan omskrivning er mulig.

Med de samme variabelbetegnelser som ovenfor, kan det gældende udligningssystem omformes som følger:

$$\begin{aligned} T_i &= k_1(P:L-P) + k_2(P/Y)(Y-Y_i) + k_3Y_i \\ &= k_iP_i - k_1P + (k_1P_{ug} - k_iP_{ug}) + k_2(P/Y)Y \\ &\quad - k_2(P/Y)Y_i + (k_2(P/Y)Y_{ug} - k_2(P/Y)Y_{ug}) + k_3Y_i \\ &= k_i(P_i - P_{ug}) + k_1(P_{ug} - P) + k_2(P/Y)(Y_{ug} - Y_i) \\ &\quad + k_2(P/Y)(Y - Y_{ug}) + k_3Y_i \\ &= k_i(P_i - P_{ug}) + k_2(P/Y)(Y_{ug} - Y_i) \\ &\quad + k_2(P/Y)Y_{ug}(k_1(P_{ug} - P)/(k_2(P/Y)Y_{ug}) + (Y - Y_{ug})/Y_{ug}) \\ &\quad + k_3Y_i \end{aligned}$$

Sættes $A = (k_1(P_{ug} - P))/(k_2(P/Y)Y_{ug}) + (Y - Y_{ug})/Y_{ug}$, kan T_i videre omformes til:

$$\begin{aligned} T_i &= k_i(P_i - P_{ug}) + k_2(P/Y)(Y_{ug} - Y_i) + k_2(P/Y)Y_{ug}A \\ &\quad + (k_2(P/Y)Y_iA - k_2(P/Y)Y_iA) + k_3Y_i \\ &= k_i(P_i - P_{ug}) + k_2(P/Y)(Y_{ug} - Y_i) + k_2(P/Y)A(Y_{ug} - Y_i) \\ &\quad + (k_3 + k_2(P/Y)A)Y_i, \text{ dvs.} \\ T_i &= k_i(P_i - P_{ug}) + k_2(P/Y)(1+A)(Y_{ug} - Y_i) + (k_3 + k_2(P/Y)A)Y_i \end{aligned}$$

Sættes $P_{ug} = P$ og $Y_{ug} = Y$ bliver $A = 0$, og man er tilbage i det gældende system. Som det fremgår, skal den oprindelige skattetryksfaktor P/Y korrigeres med $(1+A)$, medens der til k_3 ("statstilskudsfaktoren") skal lægges $k_2(P/Y)A$. Vælges P_{ug} mindre end P og Y_{ug} større end Y , dvs. der bliver et "underskud" i de to ordninger, bliver A negativ, hvorved skattetryksfaktoren skal reduceres (med AP/Y), samtidig med at det oprindelige statstilskud til den

enkelte kommune reduceres proportionalt med beskatningsgrundlaget (med faktoren $k_2(P/Y)A$), stadig under forudsætning af uændret byrdefordeling i snæver forstand.

Som nævnt bliver den nye skattetryksfaktor $(P/Y)(1+A)$. Gøres udligningsniveauerne ensartede, dvs. $k_1 = k_2$, fås: $(P/Y)(1+A) = P_{ug}/Y_{ug}$, svarende til skattetryksfaktoren i den generelle model.

Udlignes der derfor "ned til" det laveste udgiftsbehov og "op til" det højeste beskatningsgrundlag, dvs. $P_{ug} = P_{min}$ og $Y_{ug} = Y_{max}$, skal skattetryksfaktoren ved ensartede udligningsniveauer være P_{min}/Y_{max} , forudsat uændret byrdefordeling, jfr. også diskussionen i afsnit 3.3.

Også i en situation, hvor der korrigeres for regionale forskelle i pris- og lønniveauet i udligningen, kan det gældende system omskrives som vist ovenfor. Kaldes det regionale pris- og lønindeks i kommune i for PL_i , kan det gældende system formuleres som følger:

$T_i = PL_i(k_1(P_i - P) + k_2(P/Y)(Y - (Y_i/PL_i)) + k_3Y_i/PL_i)$,
dvs. korrektionen foretages ved at omregne den enkelte kommunes beskatningsgrundlag til det landsgennemsnitlige pris- og lønniveau, og ved at omregne det samlede tilskud/tilsvar for den enkelte kommune til det lokale pris- og lønniveau (jfr. bet. nr. 963, okt. 1982, afs. 7.10). Helt analogt med den ovenfor viste omskrivning kan denne tilskudsformel omskrives til:

$$T_i = PL_i(k_2(P_i - P_{ug}) + k_2(P/Y)(1+A)(Y_{ug} - (Y_i/PL_i)) + (k_3 + k_2(P/Y)A)(Y_i/PL_i)),$$

hvor A har samme værdi som ovenfor, idet det forudsættes, at Y_{ug} fastsættes i det landsgennemsnitlige pris- og lønniveau. Som det fremgår, skal der i det omskrevne system foretages en helt parallel PL-korrektion af henholdsvis beskatningsgrundlag og samlet tilskud/tilsvar i den enkelte kommune. Dette er baggrunden for, at der i denne redegørelse er set bort fra korrektion for regionale variationer i pris- og lønniveauet.

Afslutningsvis skal det nævnes, at også overudligningsproblemerne er præcis identiske i det gældende som i det omskrevne system. Kaldes beskatningsniveauet i kommune i for t_i , bliver det samlede provenu af skat og udligning i henholdsvis det gældende system og det omskrevne system:

$$P_i = t_i Y_i + T_i \text{ og } P_i^1 = t_i Y_i + T_i^1$$

Det samlede nettoprovenu ved en marginal indskornstændring kan herefter beregnes til:

$$dP_i/dY_i = -k_2P/Y + k_3 + t_i = dP_i'/dY_i,$$

dvs. nettoprovenuet er det samme i de to systemer.

Det kan også vises, at overudligningsproblemerne er upåvirkede af statstilskuddets størrelse i hver af de to systemer. Forudsættes statstilskuddet eksempelvis i det gældende system afviklet (dvs. k_3 reduceres til 0), og forudsættes beskatningsniveauet i alle kommuner forhøjet tilsvarende (dvs. med k_3 før reduktionen), bliver det samlede provenu af skat og udligning.

$$P_i = (t_i + k_3)Y_i + T_i, \text{ dvs.}$$

$$dP_i/dY_i = -k_2P/Y + k_3 + t_i,$$

som er identisk med nettoprovenuet før afviklingen af statstilskuddet. Dette er baggrunden for, at der i redegørelsen som hovedregel er set bort fra overudligningsproblemerne i relation til spørgsmålet om hel eller delvis statslig finansiering af udligningen.

Resultatet bliver et nyt system, også bestående af tre elementer:

- 1) En udgiftsbehovsudligning, hvor der udlignes omkring et valgt udligningsgrundlag og med det samme udligningsniveau som i dag.
- 2) En beskatningsgrundlagsudligning, hvor der udlignes omkring et valgt udligningsgrundlag og med det samme udligningsniveau som idag, men hvor der samtidig foretages en korrektion af skattetryksfaktoren, afhængigt af de valgte udligningsgrundlag.
- 3) Udover eventuelle statsmidler i de to første elementer et udligningsneutralt statstilskud, der som i det gældende system fordeles proportionalt med kommunernes beskatningsgrundlag (dvs. har den samme virkning på beskatningsniveauet i alle kommuner), men som er reduceret/forøget i forhold til det gældende statstilskud, svarende til det samlede "overskud"/"underskud" j. udgiftsbehovs- og beskatningsgrundlagsudligningen, dvs. svarende til de statsmidler, der nu medgår til selve udligningen. Det "nye" generelle statstilskud kan derfor godt blive negativt, nemlig hvis udligningsgrundlagene fastsættes til en sådan størrelse, at der til selve udligningen kræves at større beløb end svarende til det gældende statstilskud.

At der efter denne omformulering af tilskudssystemet kan opnås præcis det samme tilskud/tilsvar til den enkelte kommune som i det gældende system, kan vises ved et simpelt eksempel for et par udvalgte kommuner.

Vælges udligningsgrundlaget for udgiftsbehov eksempelvis til gennemsnittet minus 10 pct. (dvs. til 13.925 kr.) og udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag til eksempelvis gennemsnittet plus 30 pct., (dvs. til 77.831 kr.), kan det ud fra den beskrevne omskrivning beregnes, at skattetryksfaktoren skal nedsættes fra 25,8 pct. i det gældende system til 18,5 pct. i det nye system. Samtidig skal det generelle statstilskud nedsættes fra de gældende 15.824 mill. kr. til 4.206 mill. kr., idet differencen på 11.618 mill. kr. nu anvendes som statsligt udligningstilskud. Herefter kan hver af de tre tilskuds- og udligningskonponenter i henholdsvis det gældende

og det nye system opgøres som følger for Rødovre og Fjends kommuner:

Tabel 12. Tilskud/tilsvar i det gældende og nye system.

Mio. kr.	Gældende system				Nye system (+30%/-10%)			
	Udgifts- behov	Beskat- nings- grundlag	Stats- tilskud	I alt	Udgifts- behov	Beskat- nings- grundlag	"Stats- tilskud"	I alt
Rødovre	-20,1	-49,8	131,3	61,4	-0,5	26,9	34,9	61,3
Fjends	- 1,4	19,5	17,8	35,9	3,0	28,2	4,7	35,9
Hele landet	0	0	15.824,0	15.824,0	2.766,9	8.850,9	4.206,2	15.824,0

Anm.: Afvigelser mellem de samlede tilskud skyldes alene afrunding.

Uden et generelt statstilskud i det nye system ville de to kommuner få et samlet tilskud på henholdsvis 26,4 mio. kr. og 31,2 mio. kr., medens det samlede, statslige udligningstilskud på landsplan ville være 11.617,8 mio. kr., nemlig summen af de statsmidler, der anvendes i henholdsvis udgiftsbehovs- og beskatningsgrundlagsudligningen.

Som det fremgår, giver de to systemer anledning til præcist det samme samlede tilskud til den enkelte kommune, men sammensætningen på de tre komponenter er ændret, idet statstilskuddet, som i det gældende system er udligningsneutralt, (delvis) "anvendes til" udligning i det nye system.

Foretages der således med udgangspunkt i den beskrevne omskrivning af udligningssystemet et vilkårligt valg af udligningsgrundlag, vil det nye system altid give anledning til en uændret byrdefordeling i snæver forstand, forudsat at der foretages den beskrevne korrektion i skattetryksfaktoren og i "statstilskuddet" (dvs. i den del af statstilskuddet, der ikke medgår til udligning). I tabel 13 er vist to eksempler, hvor udligningsgrundlagene hæves/sænkes yderligere i forhold til eksemplet ovenfor, nemlig fra gennemsnittene +30%/-10% til henholdsvis gennemsnittene +50%/-15% og Ymax/Pmin.

Tabel 13. Tilskud/tilsvar i det nye system ved alternative udligningsgrundlag.

Mio. kr.	+50%/-15%				Ymax/Pmin			
	Udgifts- behov	Beskat- nings- grundl.	"Stats- tilskud"	I alt	Udgifts- behov	Beskat- nings- grundl.	"Stats- tilskud"	I alt
Rødovre	9,3	57,4	-5,4	61,3	10,5	101,7	-51,0	61,2
Fjends	5,2	31,5	-0,7	36,0	5,5	37,4	-6,9	36,0
Hele landet	4.151,5	12.322,9	-650,4	15.824,0	4.321,4	17.644,1	-6.141,6	15.823,9

Anm.: Afvigelser mellem de samlede tilskud skyldes alene afrunding.

Som det fremgår, bliver "statstilskuddet" nu negativt, hvilket er udtryk for, at udligningsgrundlagene her er sat til en sådan størrelse, at de statslige midler, der nu skal anvendes på selve udligningen (nemlig i alt henholdsvis 16.474,4 mio. kr. og 21.965,5 mio. kr.) er større end det nugældende statstilskud. For at opnå uændret byrdefordeling i snæver forstand, skal kommunerne derfor pålignes et tilsvarende på i alt henholdsvis 650,4 mio. kr. og 6.141,6 mio. kr., som fordeles proportionalt med kommunernes beskatningsgrundlag.

Som det indirekte fremgår af disse eksempler, vil det være muligt at vælge udligningsgrundlagene til en sådan størrelse, at "statstilskuddet" (altså det generelle, udligningsneutrale statstilskud i tredje kolonne i modsætning til de statslige udligningstilskud i de to første kolonner) i det nye system netop bliver 0, eller sagt med andre ord: således at det gældende statstilskud fuldt og helt anvendes til selve udligningen, dvs. som statsligt udligningstilskud (dette specialtilfælde behandles i det følgende afsnit).

Afslutningsvis skal det nævnes, at den beskrevne omformulering af det gældende system selvsagt også kan foretages, således at der blot opnås en uændret byrdefordeling i bredere

forstand (dvs. afstanden mellem to kommuners beskatningsniveauer efterlades uændret), idet dette svarer til, at hvad der her er kaldt "statstilskuddet" (dvs. den del af statens samlede tilskud, der ikke medgår til selve udligningen), og som fordeles proportionalt med beskatningsgrundlagene, blot reguleres op eller ned (helt svarende til statstilskudsændringer i det gældende system).

3.5.2. Valg af udligningsgrundlag med "rent" udlignende statstilskud.

Ud fra den foretagne omskrivning af tilskuds- og udligningssystemet er det som nævnt muligt at beregne, hvilke størrelser de to udligningsgrundlag for henholdsvis udgiftsbehov og beskatningsgrundlag skal sættes til, for at hele det gældende statstilskud netop medgår til selve udligningen.

Dette svarer nemlig til, at det tredje element i det nye system - "statstilskuddet" - netop bliver nul.

Med udgangspunkt i omskrivningen vist i det foregående afsnit er dette ensbetydende med:

$$k_3 + k_2(P/Y)A = 0, \text{ dvs.:}$$

$$k_3Yug = k_1P - k_1Pug + k_2(P/Y)Yug - k_2(P/Y)Y$$

$$Pug = ((k_1 - k_2)/k_1)P + ((k_2P)/(k_1Y) - k_3/k_1)Yug$$

Med de her anvendte variabelværdier fås:

$$Pug = -7.515 + 0,2361 Yug$$

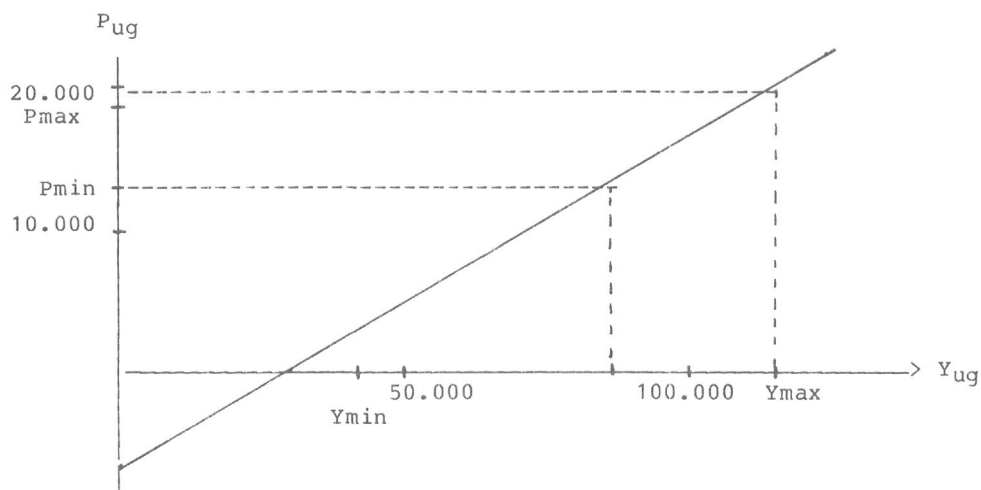
Det kan vises, at der er uendelig mange kombinationer af værdier for de to udligningsgrundlag, der giver dette resultat (altså at hele det gældende statstilskud "medgår" til selve udligningen), men at der på den anden side er en ganske simpel (lineær) sammenhæng mellem værdierne for de to udligningsgrundlag.

Det kan nemlig vises, at disse kombinationer af udligningsgrundlag grafisk kan fremstilles ved en ret linje som vist i figur 6, hvor udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag er vist ud ad den vandrette akse, og udligningsgrundlaget for udgiftsbehov er vist op ad den lodrette akse. På akserne er endvidere markeret mindste og største værdi for henholdsvis beskatningsgrundlag og udgiftsbehov (benævnt $Y_{\min}$ og $Y_{\max}$ henholdsvis $P_{\min}$ og $P_{\max}$).

Figur 6 viser bl.a., at hvis udligningsgrundlaget for udgiftsbehov fastsættes til det mindste udgiftsbehov ($P_{\min}$,

dvs. ingen kommuner yder tilsvær i udgiftsbehovsudligningen), skal udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag hæves til 87.128 (dvs. til 46 pct. over det gennemsnitlige beskatningsgrundlag), forudsat at hele det gældende statstilskud medgår til udligning.

Figur 6. Kombinationer af udligningsgrundlag ved rent udliggende statstilskud.

Omvendt viser figuren også, at hvis udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag fastsættes til det højeste beskatningsgrundlag (til Y_{max} , således at ingen kommuner skal yde tilsvær i beskatningsgrundlagsudligningen), må udligningsgrundlaget for udgiftsbehov fastsættes til 19.641 kr., dvs. over det højeste udgiftsbehov ($P_{max} = 18.890$ kr.) for at netop hele det gældende statstilskud medgår til udligningen. Det betyder igen, at alle kommuner skal yde et tilsvær i udgiftsbehovsudligningen, for at beskatningsgrundlagsudligningen så at sige kan gøres rent statsfinansieret, og uden at statens tilskud set under ét er ændret.

Det skal her erindres, at den beskrevne sammenhæng er udledt under forudsætning af uændret byrdefordeling i snæver forstand, således at de forskellige kombinationer af de to udligningsgrundlag, som er illustreret ved den rette linje i fi-

guren, giver præcis det samme samlede tilskud/tilsvar til den enkelte kommune (og dermed selvfølgelig også samme samlede statstilskud).

En helt tilsvarende sammenhæng kan udledes for en vilkårlig valgt værdi for det tredje element i det nye system (dvs. for det udligningsneutrale statstilskud, som i beregningen ovenfor er sat til 0). Sættes det udligningsneutrale statstilskud eksempelvis til 3 mia. kr. i stedet for 0, bliver der 3 mia. kr. mindre til selve udligningsformålet, hvis det samlede statstilskud skal forblive uændret. De to udligningsgrundlag må derfor korrigeres tilsvarende.

Rent grafisk vil dette manifestere sig ved, at den rette linje får en større hældning, dvs. svinger "opefter" i figuren.

Denne gennemgang kan siges at aktualisere to spørgsmål:

1. Hvad ville det "koste" i ekstra statsmidler, såfremt man i et system af den beskrevne art skulle udligne "helt op" henholdsvis "helt ned" til det højeste beskatningsgrundlag henholdsvis det laveste udgiftsbehov?
2. Hvad skulle udligningsgrundlagene sættes til, såfremt man med udgangspunkt i det beskrevne eksempel, hvor alle statsmidlerne anvendes til udligning, ønsker en given ændring af dette statstilskud.

Disse spørgsmål er behandlet i de to følgende afsnit.

3.5.3. Statstilskud ved udligning til P_{min} og Y_{max} .

Ovenfor blev det påvist, at hvis udligningsgrundlaget for udgiftsbehov fastsættes til P_{min} og udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag til 46 pct. over landsgennemsnittet, vil hele det gældende statstilskud (i 1987) medgå til udligningen.

Med dette udgangspunkt kunne man spørge, hvad det ville "koste" i ekstra finansiering, såfremt man gik endnu videre og hævede udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag til det højeste beskatningsgrundlag (Y_{max}), således at ingen kommuner ville få et tilsvær på udligningen af beskatningsgrundlag.

Kræver man i denne situation, at byrdefordelingen i snæver forstand skal være uændret, må det ekstra finansieringsbe-

hov finansieres af kommunerne selv med et tilsvarende proportionalt med beskatningsgrundlaget (jfr. omskrivningen af det gældende system i afsnit 3.5.1).

Finansieringsbehovet kan derfor beregnes som det nødvendige, samlede kommunale tilsvarende ved uændret byrdefordeling.

Sættes nemlig $P_{ug}=P_{min}$ og $Y_{ug}=Y_{max}$ i sidste led af tilskudsformlen i afsnit 3.5.1: $(k_3 + k_2 (P/Y)A)$, fås det gennemsnitlige "finansieringsbehov" pr. indbygger ved disse udligningsgrundlag til 1.203 kr., jfr. også beregningen vist i tabel 13 i afsnit 3.5.1.

Det samlede "ekstra" finansieringsbehov kan for kommunerne i denne situation opgøres til 6,1 mia. kr. Sagt med andre ord, vil en udligning "op til" det højeste beskatningsgrundlag og "ned til" det laveste udgiftsbehov - og forudsat rent statsfinansieret udligning - kræve et samlet statstilskud på 22,0 mia. kr., , dvs. en forhøjelse af statstilskuddet med 6,1 mia. kr. i forhold til det gældende tilskud. For amtskommunerne kan tilsvarende beregnes, at statstilskuddet kunne nedsættes med 1,0 mia. kr. i forhold til det gældende tilskud.

Det skal afslutningsvis nævnes, at dette system vil indebære en uændret byrdefordeling i bredere forstand i forhold til det gældende, dvs. uændret absolut afstand mellem beskatningsniveauerne.

3.5.4. Virkninger af ændringer i udligningsgrundlagene.

Med udgangspunkt eksempelvis i en situation som beskrevet i afsnit 3.5.2, hvor hele det gældende statstilskud medgår til udligning, kan det være af interesse at få belyst, hvordan givne ændringer i udligningsgrundlagene mere konkret vil virke for den enkelte kommune og omvendt også hvordan og i hvilket omfang udligningsgrundlagene skal ændres, hvis der ønskes en given ændring i det samlede statstilskud. Det skal her erindres, at udgangspunktet fortsat er den omskrivning af det gældende system, som er beskrevet i afsnit 3.5.1.

Virkningen kan belyses ved at udlede den ændring i den enkelte kommunes samlede tilskud, der vil følge af, at de to udligningsgrundlag ændres med et bestemt kronebeløb.

Tages udgangspunkt i det generelle udtryk udledt i afsnit 3.5.1, og forudsættes hele det gældende statstilskud anvendt til udligning (hvorved det tredje led i det generelle udtryk bliver 0), fås følgende tilskudsformel:

$$T_i = k_1(P_i - P_{ug}) + k_2(P/Y)(1 + A)(Y_{ug} - Y_i).$$

Dette kan hensigtsmæssigt omformes til:

$$T_i = k_1(P_i - P) + k_2(P/Y)(Y - Y_i) + k_2(P/Y)Y_i - ((k_1 P_{ug} + P(k_2 - k_1))/Y_{ug}) Y_j.$$

således at P_{ug} og Y_{ug} alene indgår i sidste led. Herefter kan beregnes tilskuddet T_i' for den enkelte kommune, hvis udligningsgrundlagene ændres til P_{ug}' og Y_{ug}' , hvor:

$$P_{ug}' = P_{ug} + dP_{ug} \text{ og } Y_{ug}' = Y_{ug} + dY_{ug}$$

Ændringen i den enkelte kommunes tilskud kan herefter beregnes til:

$$T_i' - T_i = ((k_1 - (P_{ug}dY_{ug} - dP_{ug}Y_{ug}) + (k_2 - k_1)PdY_{ug}) / ((Y_{ug} + dY_{ug})Y_{ug}))Y_i.$$

Ændringen er således proportional med den enkelte kommunes beskatningsgrundlag. Ud fra dette udtryk kan det omvendt beregnes, hvor stor en ændring i udligningsgrundlagene, der er nødvendig for at opnå en given ændring i det samlede statstilskud.

Det viser sig, at ligegyldigt hvilke ændringer, der foretages i udligningsgrundlagene, vil ændringen i den enkelte kommunes tilskud altid være proportional med beskatningsgrundlaget. Sagt med andre ord, vil en vilkårlig ændring i udligningsgrundlagene svare til en ændring i statstilskuddet fordelt proportionalt mellem kommunerne i forhold til deres beskatningsgrundlag - dvs. en virkning, som er helt identisk med virkningen af ændringer i statstilskuddet i det gældende system: ændringen vil føre til præcis den samme stigning eller det samme fald i beskatningsniveauet i alle kommuner.

Omvendt er det også ud fra denne sammenhæng muligt at beregne, hvor stor en ændring i udligningsgrundlagene, der er nødvendig, såfremt det samlede statstilskud ønskes ændret med et bestemt beløb.

Er udgangspunktet således en situation som beskrevet i afsnit 3.5.2 med et udligningsgrundlag for udgiftsbehov på P_{min} og et udligningsgrundlag for beskatningsgrundlag på 87.128 kr. (hvorved hele det gældende statstilskud medgår til udligningen), og ønskes der en nedsættelse af det samlede statstilskud på 1 mia. kr., kan det beregnes, at udligningsgrundlaget for beskatningsgrundlag - såfremt alene dette ønskes ændret - skal nedsættes til 83.813 kr. dvs. med 3.315 kr. For den enkelte kommune vil virkningerne heraf være præcis de samme som virkningerne af en tilskudsnedsættelse på 1 mia. kr. i det gældende system.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

kbh og frb kommuner

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
101 københavn.....	1631340	1202076	-429264	1.47	2130804	499464	-1.71	1382280	-249060	0.85
147 frederiksberg.....	161700	65688	-96012	1.37	291264	129564	-1.85	74928	-86772	1.24
ialt	1793040	1267764	-525276	1.45	2422068	629028	-1.74	1457208	-335832	0.93

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

københavns amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
151 ballerup.....	89544	40164	-49380	1.39	154632	65088	-1.83	46008	-43536	1.22
153 brøndby.....	81324	44532	-36792	1.39	129456	48132	-1.82	51012	-30312	1.15
155 dragør.....	6288	-8172	-14460	1.36	26280	19992	-1.88	-9408	-15696	1.47
157 gentofte.....	-88476	-182316	-93840	1.29	55488	143964	-1.98	-210492	-122016	1.68
159 gladsaxe.....	101520	36948	-64572	1.39	185844	84324	-1.82	42444	-59076	1.28
161 glostrup.....	27624	6744	-20880	1.38	55344	27720	-1.84	7740	-19884	1.32
163 herlev.....	53844	25308	-28536	1.39	91248	37404	-1.82	29004	-24840	1.21
165 albertslund.....	106428	78180	-28248	1.43	141540	35112	-1.77	89640	-16788	0.85
167 hvidovre.....	111588	62316	-49272	1.42	173448	61860	-1.78	71664	-39924	1.15
169 høje-tåstrup.....	93888	50208	-43680	1.41	149712	55824	-1.80	57672	-36216	1.17
171 ledøje-smørum.....	11616	2040	-9576	1.39	24288	12672	-1.84	2340	-9276	1.34
173 lyngby-tårnbæk.....	-300	-61284	-60984	1.33	87036	87336	-1.91	-70704	-70404	1.54
175 rødovre.....	61380	25464	-35916	1.41	106860	45480	-1.79	29388	-31992	1.26
181 søllerød.....	-57960	-103944	-45984	1.28	13896	71856	-2.00	-119988	-62028	1.72
183 ishøj.....	70752	51276	-19476	1.43	94704	23952	-1.76	58836	-11916	0.88
185 tårnby.....	45516	2808	-42708	1.39	101880	56364	-1.83	3288	-42228	1.37
187 vallensbæk.....	4404	-9264	-13668	1.36	23196	18792	-1.87	-10656	-15060	1.50
189 værløse.....	-1332	-23496	-22164	1.33	30708	32040	-1.92	-27120	-25788	1.55
ialt	717648	37512	-680136	1.37	1645560	927912	-1.86	40668	-676980	1.36

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

frederiksborg amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
201 allerød.....	24792	1392	-23400	1.37	56496	31704	-1.86	1548	-23244	1.36
205 birkerød.....	4752	-20676	-25428	1.34	40980	36228	-1.91	-23892	-28644	1.51
207 farum.....	33084	15132	-17952	1.37	57288	24204	-1.85	17268	-15816	1.21
208 fredensborg-humblebæk..	31440	12528	-18912	1.39	56304	24864	-1.83	14364	-17076	1.26
209 frederikssund.....	40848	25488	-15360	1.43	59796	18948	-1.77	29304	-11544	1.08
211 frederiksværk.....	40440	23904	-16536	1.44	60720	20280	-1.76	27528	-12912	1.12
213 græsted-gilleleje....	29280	13260	-16020	1.41	49668	20388	-1.80	15264	-14016	1.23
215 helsinge.....	38832	22260	-16572	1.43	59292	20460	-1.77	25632	-13200	1.14
217 helsingør.....	132480	77352	-55128	1.42	201708	69228	-1.78	88908	-43572	1.12
219 hillerød.....	68112	34596	-33516	1.41	110940	42828	-1.80	39756	-28356	1.19
221 hundested.....	23748	16368	-7380	1.47	32316	8568	-1.71	18852	-4896	0.98
223 hørsholm.....	-17376	-47688	-30312	1.30	28404	45780	-1.96	-55104	-37728	1.62
225 jægerspris.....	19332	12324	-7008	1.45	27780	8448	-1.74	14196	-5136	1.06
227 karlebo.....	44400	24972	-19428	1.39	69900	25500	-1.83	28596	-15804	1.13
229 skibby.....	15852	10920	-4932	1.46	21648	5796	-1.72	12576	-3276	0.97
231 skævinge.....	12504	8112	-4392	1.46	17652	5148	-1.71	9360	-3144	1.05
233 slangerup.....	19308	12240	-7068	1.45	27816	8508	-1.74	14100	-5208	1.07
235 stenløse.....	15240	1692	-13548	1.38	33288	18048	-1.84	1920	-13320	1.36
237 ølstykke.....	26952	14532	-12420	1.43	42276	15324	-1.77	16752	-10200	1.18
alt	604020	258708	-345312	1.40	1054272	450252	-1.82	296928	-307092	1.24

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

roskilde amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
251 bramsnæs.....	15168	8196	-6972	1.43	23736	8568	-1.76	9444	-5724	1.18
253 greve.....	74604	28848	-45756	1.39	135108	60504	-1.83	33036	-41568	1.26
255 gundsø.....	17616	6132	-11484	1.40	32532	14916	-1.82	7056	-10560	1.29
257 hvalsø.....	19092	12936	-6156	1.47	26292	7200	-1.72	14904	-4188	1.00
259 køge.....	100908	67668	-33240	1.44	141180	40272	-1.75	77808	-23100	1.00
261 lejre.....	15348	7164	-8184	1.42	25656	10308	-1.78	8244	-7104	1.23
263 ramsø.....	18948	10752	-8196	1.44	28992	10044	-1.76	12396	-6552	1.15
265 roskilde.....	122028	75036	-46992	1.43	180384	58356	-1.77	86256	-35772	1.09
267 skovbo.....	32136	20568	-11568	1.45	45960	13824	-1.74	23688	-8448	1.06
269 solrød.....	32820	15168	-17652	1.41	55272	22452	-1.80	17472	-15348	1.23
271 vallø.....	21240	13140	-8100	1.45	30996	9756	-1.74	15132	-6108	1.09
ialt	469908	265608	-204300	1.42	726108	256200	-1.78	305436	-164472	1.14

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

vestsjælland amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
301 bjergsted.....	28896	23112	-5784	1.54	34908	6012	-1.60	26604	-2292	0.61
303 dianalund.....	25044	19332	-5712	1.52	31128	6084	-1.62	22272	-2772	0.74
305 dragsholm.....	46764	36840	-9924	1.52	57348	10584	-1.63	42408	-4356	0.67
307 fugtebjerg.....	26688	21840	-4848	1.54	31728	5040	-1.60	25128	-1560	0.50
309 gørlev.....	19200	14136	-5064	1.48	25008	5808	-1.70	16272	-2928	0.85
311 hashøj.....	24540	19608	-4932	1.55	29604	5064	-1.59	22584	-1956	0.61
313 haslev.....	50556	39360	-11196	1.52	62628	12072	-1.64	45312	-5244	0.71
315 holbæk.....	101976	75444	-26532	1.48	132492	30516	-1.70	86784	-15192	0.85
317 hvidebæk.....	22092	17868	-4224	1.55	26412	4320	-1.59	20568	-1524	0.56
319 høng.....	26664	20016	-6648	1.49	34176	7512	-1.68	23040	-3624	0.81
321 jernløse.....	19740	15336	-4404	1.53	24408	4668	-1.62	17664	-2076	0.72
323 kalundborg.....	65232	48684	-16548	1.49	83928	18696	-1.68	56028	-9204	0.83
325 korsør.....	72012	54972	-17040	1.50	90804	18792	-1.66	63276	-8736	0.77
327 nykøbing-rørvig.....	20292	14196	-6096	1.46	27480	7188	-1.72	16332	-3960	0.95
329 ringsted.....	93720	69276	-24444	1.49	121416	27696	-1.68	79740	-13980	0.85
331 skælskør.....	41556	32472	-9084	1.51	51540	9984	-1.66	37356	-4200	0.70
333 slagelse.....	118344	90036	-28308	1.49	150000	31656	-1.67	103608	-14736	0.78
335 sorø.....	50928	39372	-11556	1.52	63408	12480	-1.64	45336	-5592	0.73
337 stenlille.....	17556	13644	-3912	1.52	21744	4188	-1.63	15708	-1848	0.72
339 svinninge.....	22668	17748	-4920	1.53	27864	5196	-1.62	20436	-2232	0.69
341 tornved.....	37176	30576	-6600	1.56	43776	6600	-1.56	35196	-1980	0.47
343 trundholm.....	29436	20280	-9156	1.46	40260	10824	-1.73	23352	-6084	0.97
345 tølløse.....	33396	26316	-7080	1.54	40776	7380	-1.60	30312	-3084	0.67
alt	994476	760464	-234012	1.50	1252836	258360	-1.66	875316	-119160	0.77

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

storstrøms amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
351 fakse.....	39756	30708	-9048	1.51	49680	9924	-1.65	35340	-4416	0.73
353 fladså.....	27480	22032	-5448	1.56	33000	5520	-1.58	25392	-2088	0.60
355 holeby.....	18696	15012	-3684	1.55	22500	3804	-1.60	17292	-1404	0.59
357 holmegård.....	21252	15996	-5256	1.51	26952	5700	-1.64	18444	-2808	0.81
359 højreby.....	20460	16860	-3600	1.56	24120	3660	-1.58	19404	-1056	0.46
361 langebæk.....	21780	16956	-4824	1.52	26928	5148	-1.63	19536	-2244	0.71
363 maribo.....	46704	37452	-9252	1.54	56388	9684	-1.61	43116	-3588	0.60
365 møn.....	45864	36852	-9012	1.53	55368	9504	-1.62	42396	-3468	0.59
367 nakskov.....	67128	53784	-13344	1.54	81072	13944	-1.61	61908	-5220	0.60
369 nykøbing-falster.....	91008	70656	-20352	1.52	112764	21756	-1.63	81360	-9648	0.72
371 nysted.....	26148	21624	-4524	1.57	30648	4500	-1.56	24888	-1260	0.44
373 næstved.....	150192	111660	-38532	1.49	193752	43560	-1.68	128520	-21672	0.84
375 nørre-alslev.....	40680	33024	-7656	1.55	48540	7860	-1.59	38016	-2664	0.54
377 præstø.....	26376	20904	-5472	1.53	32172	5796	-1.62	24072	-2304	0.64
379 ravnsborg.....	34284	29196	-5088	1.60	39108	4824	-1.52	33600	-684	0.21
381 rudbjerg.....	15168	11700	-3468	1.49	19092	3924	-1.68	13440	-1728	0.74
383 rødby.....	27360	21504	-5856	1.53	33576	6216	-1.62	24756	-2604	0.68
385 rønne.....	22248	17244	-5004	1.53	27588	5340	-1.63	19860	-2388	0.73
387 saksøbing.....	36636	29196	-7440	1.54	44352	7716	-1.60	33636	-3000	0.62
389 stevns.....	37596	29304	-8292	1.53	46404	8808	-1.62	33744	-3852	0.71
391 stubbekøbing.....	28992	23568	-5424	1.54	34608	5616	-1.60	27132	-1860	0.53
393 suså.....	31836	25488	-6348	1.55	38376	6540	-1.59	29352	-2484	0.61
395 sydfalster.....	19284	13020	-6264	1.45	26736	7452	-1.73	14976	-4308	1.00
397 vordingborg.....	66072	49284	-16788	1.50	84744	18672	-1.67	56760	-9312	0.83
ialt	963000	753024	-209976	1.52	1188468	225468	-1.63	866940	-96060	0.70

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

 bornholms amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
401 allinge-gudhjem.....	36996	30732	-6264	1.60	42936	5940	-1.52	35400	-1596	0.41
403 hasle.....	28176	23052	-5124	1.59	33132	4956	-1.53	26580	-1596	0.49
405 neksø.....	32076	24492	-7584	1.52	40284	8208	-1.64	28200	-3876	0.77
407 rønne.....	50952	38292	-12660	1.52	64644	13692	-1.64	44136	-6816	0.82
409 åkirkeby.....	31992	26760	-5232	1.61	36888	4896	-1.50	30828	-1164	0.36
ialt	180192	143328	-36864	1.55	217884	37692	-1.59	165144	-15048	0.63

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
 og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
 og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
 som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
 for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

fyns amt										
kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
421 assens.....	43044	34476	-8568	1.55	51816	8772	-1.59	39708	-3336	0.60
423 bogense.....	25884	21156	-4728	1.58	30492	4608	-1.54	24384	-1500	0.50
425 broby.....	25260	20208	-5052	1.56	30360	5100	-1.57	23280	-1980	0.61
427 egebjerg.....	33024	26268	-6756	1.56	39864	6840	-1.58	30264	-2760	0.64
429 ejby.....	38688	31104	-7584	1.57	46224	7536	-1.56	35844	-2844	0.59
431 fåborg.....	70416	56988	-13428	1.57	83820	13404	-1.56	65652	-4764	0.56
433 glamsbjerg.....	23796	19368	-4428	1.58	28140	4344	-1.55	22308	-1488	0.53
435 gudme.....	26508	22044	-4464	1.60	30732	4224	-1.51	25392	-1116	0.40
437 hårbj.....	19728	15948	-3780	1.56	23520	3792	-1.57	18360	-1368	0.57
439 kerteminde.....	32712	23976	-8736	1.50	42480	9768	-1.67	27624	-5088	0.87
441 langskov.....	18600	13764	-4836	1.51	23892	5292	-1.65	15864	-2736	0.85
443 marstal.....	16548	13740	-2808	1.59	19224	2676	-1.52	15840	-708	0.40
445 middelfart.....	55128	39792	-15336	1.50	72156	17028	-1.66	45864	-9264	0.91
447 munkebo.....	21816	16872	-4944	1.51	27216	5400	-1.65	19428	-2388	0.73
449 nyborg.....	60660	45360	-15300	1.50	77508	16848	-1.66	52236	-8424	0.84
451 nørre-åby.....	19716	15624	-4092	1.54	23952	4236	-1.60	18000	-1716	0.65
461 odense.....	571632	427416	-144216	1.50	730764	159132	-1.66	492312	-79320	0.83
471 otterup.....	40740	32172	-8568	1.55	49572	8832	-1.59	37068	-3672	0.66
473 ringe.....	40644	31716	-8928	1.53	50028	9384	-1.61	36528	-4116	0.71
475 rudkøbing.....	27432	21924	-5508	1.54	33144	5712	-1.60	25248	-2184	0.61
477 ryslinge.....	27288	21936	-5352	1.58	32544	5256	-1.55	25284	-2004	0.59
479 svendborg.....	130752	97404	-33348	1.50	167676	36924	-1.66	112176	-18576	0.84
481 sydlangeland.....	22824	19056	-3768	1.59	26448	3624	-1.53	21936	-888	0.37
483 sønderød.....	44388	35700	-8688	1.56	53160	8772	-1.57	41124	-3264	0.59
485 tonnerup.....	24384	18552	-5832	1.53	30588	6204	-1.62	21384	-3000	0.79
487 tranekær.....	18012	14892	-3120	1.55	21192	3180	-1.58	17124	-888	0.44
489 ullerlev.....	17328	13416	-3912	1.54	21420	4092	-1.61	15456	-1872	0.74
491 vissenbjerg.....	22464	17904	-4560	1.56	27084	4620	-1.58	20628	-1836	0.63
493 ærøskøbing.....	22464	19044	-3420	1.60	25704	3240	-1.52	21924	-540	0.25
495 ørbæk.....	26592	21564	-5028	1.58	31536	4944	-1.55	24852	-1740	0.55
497 årsløv.....	27828	20640	-7188	1.51	35688	7860	-1.65	23784	-4044	0.85
499 årup.....	20604	16740	-3864	1.57	24420	3816	-1.56	19296	-1308	0.53
ialt	1616904	1246764	-370140	1.52	2012364	395460	-1.63	1436172	-180732	0.74

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.

og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov

og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag

som beregningseksempel 2, dog med et 1 pct. større udgiftbehov

for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.
 bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

sønderjyllands amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
501 augustenborg.....	21228	15756	-5472	1.51	27192	5964	-1.65	18168	-3060	0.85
503 bov.....	33648	25104	-8544	1.51	42924	9276	-1.64	28932	-4716	0.84
505 bredebro.....	17256	14292	-2964	1.58	20148	2892	-1.54	16452	-804	0.43
507 broager.....	23520	18732	-4788	1.56	28356	4836	-1.58	21588	-1932	0.63
509 christiansfeld.....	36900	29844	-7056	1.55	44124	7224	-1.59	34356	-2544	0.56
511 gram.....	21612	17724	-3888	1.59	25368	3756	-1.53	20424	-1188	0.49
513 gråsten.....	23988	18480	-5508	1.53	29832	5844	-1.62	21288	-2700	0.75
515 haderslev.....	114792	90288	-24504	1.53	140904	26112	-1.63	103944	-10848	0.68
517 højer.....	12948	10644	-2304	1.57	15240	2292	-1.56	12252	-696	0.47
519 lundtoft.....	27252	22740	-4512	1.60	31488	4236	-1.51	26184	-1068	0.38
521 løgumkloster.....	30588	25632	-4956	1.61	35208	4620	-1.50	29520	-1068	0.35
523 nordborg.....	46152	32952	-13200	1.48	61356	15204	-1.70	37932	-8220	0.92
525 nørre-rangstrup.....	47652	40692	-6960	1.65	53748	6096	-1.44	46872	-780	0.18
527 rødding.....	46632	38448	-8184	1.59	54540	7908	-1.53	44280	-2352	0.46
529 rødekrø.....	44940	37104	-7836	1.60	52344	7404	-1.51	42744	-2196	0.45
531 skærbæk.....	34584	28776	-5808	1.58	40248	5664	-1.54	33132	-1452	0.40
533 sundved.....	20484	16356	-4128	1.56	24672	4188	-1.58	18852	-1632	0.62
535 sydals.....	25752	20388	-5364	1.55	31284	5532	-1.59	23496	-2256	0.65
537 sønderborg.....	96420	73116	-23304	1.50	122184	25764	-1.66	84180	-12240	0.79
539 tinglev.....	48000	40572	-7428	1.63	54744	6744	-1.48	46740	-1260	0.28
541 tøndev.....	45636	35328	-10308	1.53	56640	11004	-1.63	40704	-4932	0.73
543 vojens.....	68652	55368	-13284	1.56	82152	13500	-1.58	63768	-4884	0.57
545 åbenrå.....	78600	60972	-17628	1.51	97752	19152	-1.64	70176	-8424	0.72
falt	967236	769308	-197928	1.54	1172448	205212	-1.60	885984	-81252	0.63

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
 og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.
 beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
 og det største beskatningsgrundlag per indbygger.
 beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
 som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
 for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

ribe amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
551 billund.....	21780	15468	-6312	1.46	29220	7440	-1.72	17796	-3984	0.92
553 blåbjerg.....	29544	24792	-4752	1.61	33972	4428	-1.50	28560	-984	0.33
555 blåvandshuk.....	11904	8640	-3264	1.48	15612	3708	-1.68	9936	-1968	0.89
557 bramminge.....	50076	40440	-9636	1.57	59616	9540	-1.56	46596	-3480	0.57
559 brørup.....	26964	22380	-4584	1.60	31284	4320	-1.51	25776	-1188	0.42
561 esbjerg.....	245808	173652	-72156	1.47	329940	84132	-1.71	199872	-45936	0.93
563 fanø.....	8232	5316	-2916	1.45	11712	3480	-1.74	6120	-2112	1.05
565 grindsted.....	64896	51408	-13488	1.55	78792	13896	-1.59	59220	-5676	0.65
567 helle.....	36684	30552	-6132	1.61	42396	5712	-1.50	35196	-1488	0.39
569 holsted.....	30924	26064	-4860	1.63	35304	4380	-1.47	30024	-900	0.30
571 ribe.....	67620	53700	-13920	1.55	81972	14352	-1.59	61836	-5784	0.64
573 varde.....	66204	51060	-15144	1.52	82464	16260	-1.63	58812	-7392	0.74
575 vejen.....	58920	46560	-12360	1.54	71748	12828	-1.60	53628	-5292	0.66
577 ølgod.....	45624	37236	-8388	1.58	53784	8160	-1.54	42912	-2712	0.51
ialt	765180	587268	-177912	1.52	957816	192636	-1.64	676284	-88896	0.76

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

vejle amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
601 brødstrup.....	36228	30048	-6180	1.58	42216	5988	-1.53	34596	-1632	0.42
603 børkop.....	33492	24996	-8496	1.50	42840	9348	-1.65	28788	-4704	0.83
605 egtved.....	54456	43644	-10812	1.56	65340	10884	-1.57	50280	-4176	0.60
607 fredericia.....	148560	108804	-39756	1.49	193512	44952	-1.68	125280	-23280	0.87
609 gedved.....	40140	32880	-7260	1.58	47268	7128	-1.55	37872	-2268	0.49
611 give.....	64368	54816	-9552	1.64	72900	8532	-1.46	63132	-1236	0.21
613 hedensted.....	47436	36048	-11388	1.51	59808	12372	-1.64	41508	-5928	0.79
615 horsens.....	185412	140508	-44904	1.52	233928	48516	-1.64	161892	-23520	0.79
617 jelling.....	21096	17436	-3660	1.59	24648	3552	-1.54	20088	-1008	0.44
619 juelsminde.....	53820	42348	-11472	1.55	65640	11820	-1.59	48804	-5016	0.68
621 kolding.....	180072	131700	-48372	1.50	234132	54060	-1.67	151716	-28356	0.88
623 lunderskov.....	20016	16440	-3576	1.59	23460	3444	-1.53	18936	-1080	0.48
625 nørre-snede.....	32088	26772	-5316	1.60	37068	4980	-1.50	30840	-1248	0.38
627 tørring-uldum.....	46176	37692	-8484	1.59	54324	8148	-1.53	43440	-2736	0.51
629 vandrup.....	27168	21924	-5244	1.57	32388	5220	-1.56	25260	-1908	0.57
631 vejle.....	160092	117072	-43020	1.49	208644	48552	-1.68	134820	-25272	0.87
ialt	1150620	883128	-267492	1.52	1438116	287496	-1.63	1017252	-133368	0.76

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

ringkøbing amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system (1)	tilskud/ tilsvar efter nyt system (2)	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1) (3)	kol. 3 1 pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system (5)	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1) (6)	kol. 6 1 pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system (8)	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1) (9)	kol. 9 1 pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
651 aulum-haderup.....	28080	23196	-4884	1.59	32748	4668	-1.52	26724	-1356	0.44
653 brande.....	31656	25020	-6636	1.54	38508	6852	-1.60	28824	-2832	0.66
655 egvad.....	42072	34968	-7104	1.60	48792	6720	-1.51	40272	-1800	0.41
657 herning.....	170784	121788	-48996	1.48	226788	56004	-1.69	140268	-30516	0.92
659 holmsland.....	14196	9420	-4776	1.47	19752	5556	-1.71	10872	-3324	1.02
661 holstebro.....	121944	90444	-31500	1.51	156504	34560	-1.65	104232	-17712	0.85
663 ikast.....	70608	53280	-17328	1.51	89508	18900	-1.65	61380	-9228	0.80
665 lemvig.....	77880	63336	-14544	1.59	91980	14100	-1.54	72996	-4884	0.53
667 ringkøbing.....	64188	50916	-13272	1.54	77904	13716	-1.60	58632	-5556	0.65
669 skjern.....	52260	42792	-9468	1.58	61572	9312	-1.55	49296	-2964	0.49
671 struer.....	66024	50544	-15480	1.52	82608	16584	-1.63	58236	-7788	0.77
673 thyborøn-harboøre....	15144	10560	-4584	1.49	20340	5196	-1.68	12168	-2976	0.96
675 thyholm.....	19032	16260	-2772	1.65	21444	2412	-1.44	18732	-300	0.18
677 trehøje.....	39384	32952	-6432	1.62	45264	5880	-1.48	37968	-1416	0.36
679 ulfborg-vemb.....	29160	23664	-5496	1.58	34536	5376	-1.54	27264	-1896	0.54
681 videbæk.....	51588	42888	-8700	1.60	59784	8196	-1.51	49416	-2172	0.40
683 vinderup.....	36456	30576	-5880	1.63	41748	5292	-1.47	35256	-1200	0.33
685 åskov.....	28380	23484	-4896	1.59	33060	4680	-1.52	27036	-1344	0.44
ialt	958836	746088	-212748	1.53	1182840	224004	-1.61	859572	-99264	0.72

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.
beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.
beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

århus amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
701 ebeltoft.....	43512	33120	-10392	1.50	54948	11436	-1.66	38136	-5376	0.78
703 galten.....	30336	22308	-8028	1.51	39156	8820	-1.65	25704	-4632	0.87
705 gjern.....	28776	23388	-5388	1.57	34152	5376	-1.57	26952	-1824	0.53
707 grenå.....	63456	48156	-15300	1.51	80076	16620	-1.64	55476	-7980	0.79
709 hadsten.....	30564	21252	-9312	1.48	41280	10716	-1.70	24480	-6084	0.96
711 hamme.....	37080	29292	-7788	1.55	45132	8052	-1.60	33756	-3324	0.66
713 hinnerup.....	32100	24252	-7848	1.51	40680	8580	-1.65	27924	-4176	0.80
715 hørning.....	23964	17916	-6048	1.51	30612	6648	-1.66	20640	-3324	0.83
717 langå.....	26724	20304	-6420	1.53	33492	6768	-1.62	23412	-3312	0.79
719 mariager.....	31320	25308	-6012	1.58	37200	5880	-1.55	29172	-2148	0.56
721 midt-djurs.....	29712	24204	-5508	1.59	35016	5304	-1.53	27900	-1812	0.52
723 nørhald.....	36816	30276	-6540	1.59	43116	6300	-1.53	34884	-1932	0.47
725 nørre-djurs.....	34188	28464	-5724	1.60	39600	5412	-1.51	32784	-1404	0.39
727 odder.....	60828	45936	-14892	1.51	77040	16212	-1.65	52920	-7908	0.80
729 purhus.....	35904	29292	-6612	1.59	42240	6336	-1.52	33756	-2148	0.52
731 randers.....	222664	172956	-49908	1.52	276216	53352	-1.63	199188	-23676	0.72
733 rosenholm.....	33948	26748	-7200	1.54	41412	7464	-1.60	30828	-3120	0.67
735 rougsø.....	35208	29400	-5808	1.60	40680	5472	-1.51	33852	-1356	0.37
737 ry.....	33756	26208	-7548	1.53	41796	8040	-1.63	30192	-3564	0.72
739 rønde.....	20376	15540	-4836	1.53	25536	5160	-1.63	17916	-2460	0.78
741 samsø.....	22572	19080	-3492	1.59	25920	3348	-1.53	21960	-612	0.28
743 silkeborg.....	160464	121140	-39324	1.51	203412	42948	-1.65	139536	-20928	0.80
745 skanderborg.....	71520	55848	-15672	1.52	88368	16848	-1.63	64284	-7236	0.70
747 sønderhald.....	31956	25704	-6252	1.57	38136	6180	-1.55	29616	-2340	0.59
749 them.....	22824	17928	-4896	1.54	27924	5100	-1.61	20652	-2172	0.68
751 århus.....	777096	555444	-221652	1.48	1032132	255036	-1.70	639492	-137604	0.92
alt	1977864	1489464	-488400	1.51	2515272	537408	-1.66	1715412	-262452	0.81

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

viborg amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)		(5)	(6)		(8)	(9)	
761 bjerringbro.....	45612	35100	-10512	1.54	56628	11016	-1.61	40452	-5160	0.75
763 fjends.....	35904	30216	-5688	1.65	40896	4992	-1.45	34836	-1068	0.31
765 hanstholm.....	21132	16296	-4836	1.51	26388	5256	-1.64	18756	-2376	0.74
767 hvorslev.....	26076	21204	-4872	1.59	30792	4716	-1.54	24432	-1644	0.54
769 karup.....	23844	18600	-5244	1.56	29172	5328	-1.58	21456	-2388	0.71
771 kjellerup.....	52860	42780	-10080	1.58	62760	9900	-1.55	49296	-3564	0.56
773 morsø.....	104556	86880	-17676	1.60	121212	16656	-1.51	100092	-4464	0.40
775 mølndrup.....	32964	27708	-5256	1.62	37764	4800	-1.48	31920	-1044	0.32
777 sallingsund.....	23064	18204	-4860	1.56	27948	4884	-1.57	20988	-2076	0.67
779 skive.....	93936	72156	-21780	1.52	117204	23268	-1.63	83124	-10812	0.76
781 spøttrup.....	33276	27564	-5712	1.61	38568	5292	-1.49	31764	-1512	0.43
783 sundsøre.....	30300	25176	-5124	1.61	35052	4752	-1.50	29016	-1284	0.40
785 sydthy.....	56976	48228	-8748	1.64	64788	7812	-1.46	55560	-1416	0.26
787 thisted.....	118932	96264	-22668	1.57	141408	22476	-1.56	110916	-8016	0.56
789 tjele.....	36144	30408	-5736	1.64	41232	5088	-1.45	35040	-1104	0.32
791 viborg.....	128928	95832	-33096	1.50	165588	36660	-1.66	110388	-18540	0.84
793 ålestrup.....	32580	27168	-5412	1.62	37524	4944	-1.48	31308	-1272	0.38
ialt	897084	719784	-177300	1.56	1074924	177840	-1.57	829344	-67740	0.60

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

nordjyllands amt

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system (1)	tilskud/ tilsvar efter nyt system (2)	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1) (3)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system (5)	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1) (6)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system (8)	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1) (9)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
801 arden.....	34344	28380	-5964	1.60	40020	5676	-1.52	32700	-1644	0.44
803 brovst.....	39528	33552	-5976	1.64	44796	5268	-1.45	38652	-876	0.24
805 brønderslev.....	82968	68028	-14940	1.60	97164	14196	-1.52	78408	-4560	0.49
807 dronninglund.....	62460	51036	-11424	1.59	73500	11040	-1.53	58812	-3648	0.51
809 farsø.....	35364	29652	-5712	1.63	40512	5148	-1.47	34176	-1188	0.34
811 fjerritslev.....	36288	30420	-5868	1.62	41652	5364	-1.48	35040	-1248	0.34
813 frederikshavn.....	123444	94236	-29208	1.52	154896	31452	-1.64	108552	-14892	0.77
815 hadsund.....	38124	30060	-8064	1.55	46344	8220	-1.58	34644	-3480	0.67
817 hals.....	38604	30360	-8244	1.55	47052	8448	-1.59	34992	-3612	0.68
819 hirtshals.....	50340	38280	-12060	1.51	63480	13140	-1.65	44088	-6252	0.78
821 hjørring.....	123852	96060	-27792	1.53	153324	29472	-1.62	110664	-13188	0.73
823 hobro.....	52836	42228	-10608	1.56	63528	10692	-1.57	48660	-4176	0.61
825 læsø.....	12984	11004	-1980	1.58	14916	1932	-1.54	12648	-336	0.27
827 løgstør.....	50664	43200	-7464	1.65	57144	6480	-1.43	49764	-900	0.20
829 løkken-vrå.....	38964	32352	-6612	1.61	45180	6216	-1.51	37284	-1680	0.41
831 nibe.....	28308	22884	-5424	1.58	33624	5316	-1.55	26376	-1932	0.56
833 nørager.....	25380	21360	-4020	1.63	29028	3648	-1.47	24612	-768	0.31
835 pandrup.....	38712	30744	-7968	1.56	46788	8076	-1.58	35436	-3276	0.64
837 sejlflod.....	33732	27348	-6384	1.59	39864	6132	-1.53	31524	-2208	0.55
839 sindal.....	40200	33360	-6840	1.61	46536	6336	-1.49	38448	-1752	0.41
841 skagen.....	43596	31740	-11856	1.50	56808	13212	-1.67	36564	-7032	0.89
843 skørping.....	35904	28464	-7440	1.55	43536	7632	-1.59	32784	-3120	0.65
845 støvring.....	42372	33492	-8880	1.56	51372	9000	-1.58	38604	-3768	0.66
847 søby.....	71688	58296	-13392	1.58	84720	13032	-1.54	67176	-4512	0.53
849 åbybro.....	37824	28848	-8976	1.53	47352	9528	-1.62	33240	-4584	0.78
851 ålborg.....	500292	368112	-132180	1.49	648384	148092	-1.67	423960	-76332	0.86
861 års.....	49224	40044	-9180	1.59	58104	8880	-1.53	46152	-3072	0.53
ialt	1767996	1383540	-384456	1.54	2169624	401628	-1.61	1593960	-174036	0.70

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

kommuner i hovedstadsområdet

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
københavn og frb kommuner	1793040	1267764	-525276	1.45	2422068	629028	-1.74	1457208	-335832	0.93
københavns amt	717648	37512	-680136	1.37	1645560	927912	-1.86	40668	-676980	1.36
frederiksborg amt	604020	258708	-345312	1.40	1054272	450252	-1.82	296928	-307092	1.24
roskilde amt	469908	265608	-204300	1.42	726108	256200	-1.78	305436	-164472	1.14
totalt	3584616	1829592	-1755024	1.40	5848008	2263392	-1.81	2100240	-1484376	1.19

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

primærkommuner ekskl. kbh og frb

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
københavns amt	717648	37512	-680136	1.37	1645560	927912	-1.86	40668	-676980	1.36
frederiksborg amt	604020	258708	-345312	1.40	1054272	450252	-1.82	296928	-307092	1.24
roskilde amt	469908	265608	-204300	1.42	726108	256200	-1.78	305436	-164472	1.14
vestsjælland amt	994476	760464	-234012	1.50	1252836	258360	-1.66	875316	-119160	0.77
storstrøms amt	963000	753024	-209976	1.52	1188468	225468	-1.63	866940	-96060	0.70
bornholms amt	180192	143328	-36864	1.55	217884	37692	-1.59	165144	-15048	0.63
fyns amt	1616904	1246764	-370140	1.52	2012364	395460	-1.63	1436172	-180732	0.74
sønderjyllands amt	967236	769308	-197928	1.54	1172448	205212	-1.60	885984	-81252	0.63
ribe amt	765180	587268	-177912	1.52	957816	192636	-1.64	676284	-88896	0.76
vejle amt	1150620	883128	-267492	1.52	1438116	287496	-1.63	1017252	-133368	0.76
ringkøbing amt	958836	746088	-212748	1.53	1182840	224004	-1.61	859572	-99264	0.72
århus amt	1977864	1489464	-488400	1.51	2515272	537408	-1.66	1715412	-262452	0.81
viborg amt	897084	719784	-177300	1.56	1074924	177840	-1.57	829344	-67740	0.60
nordjyllands amt	1767996	1383540	-384456	1.54	2169624	401628	-1.61	1593960	-174036	0.70
totalt	14030964	10043988	-3986976	1.48	18608532	4577568	-1.70	11564412	-2466552	0.91

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.

bilag 1. generel model vedrørende statsfinansieret udligning (1987).

primærkommuner i hele landet

kommunekode og -navn	beregningseksempel 1				beregningseksempel 2			beregningseksempel 3		
	tilskud/ tilsvar efter gældende system (1)	tilskud/ tilsvar efter nyt system (2)	ændret tilskud/ tilsvar (2)-(1) (3)	kol. 3 i pct. af beskat- nings- grund- laget (4)	tilskud/ tilsvar efter nyt system (5)	ændret tilskud/ tilsvar (5)-(1) (6)	kol. 6 i pct. af beskat- nings- grund- laget (7)	tilskud/ tilsvar efter nyt system (8)	ændret tilskud/ tilsvar (8)-(1) (9)	kol. 9 i pct. af beskat- nings- grund- laget (10)
kbh og frb kommuner	1793040	1267764	-525276	1.45	2422068	629028	-1.74	1457208	-335832	0.93
københavns amt	717648	37512	-680136	1.37	1645560	927912	-1.86	40668	-676980	1.36
frederiksborg amt	604020	258708	-345312	1.40	1054272	450252	-1.82	296928	-307092	1.24
roskilde amt	469908	265608	-204300	1.42	726108	256200	-1.78	305436	-164472	1.14
vestsjælland amt	994476	760464	-234012	1.50	1252836	258360	-1.66	875316	-119160	0.77
storstrøms amt	963000	753024	-209976	1.52	1188468	225468	-1.63	866940	-96060	0.70
bornholms amt	180192	143328	-36864	1.55	217884	37692	-1.59	165144	-15048	0.63
fyns amt	1616904	1246764	-370140	1.52	2012364	395460	-1.63	1436172	-180732	0.74
sønderjyllands amt	967236	769308	-197928	1.54	1172448	205212	-1.60	885984	-81252	0.63
ribe amt	765180	587268	-177912	1.52	957816	192636	-1.64	676284	-88896	0.76
vejle amt	1150620	883128	-267492	1.52	1438116	287496	-1.63	1017252	-133368	0.76
ringkøbing amt	958836	746088	-212748	1.53	1182840	224004	-1.61	859572	-99264	0.72
århush amt	1977864	1489464	-488400	1.51	2515272	537408	-1.66	1715412	-262452	0.81
viborg amt	897084	719784	-177300	1.56	1074924	177840	-1.57	829344	-67740	0.60
nordjyllands amt	1767996	1383540	-384456	1.54	2169624	401628	-1.61	1593960	-174036	0.70
totalt	15824004	11311752	-4512252	1.47	21030600	5206596	-1.70	13021620	-2802384	0.92

beregningseksempel 1: der udlignes til det gns. udgiftbehov minus 10 pct.
og det gns. beskatningsgrundlag plus 30 pct. per indbygger.

beregningseksempel 2: der udlignes til det mindste udgiftbehov
og det største beskatningsgrundlag per indbygger.

beregningseksempel 3: der udlignes med de samme udligningsgrundlag
som beregningseksempel 1 men med et udligningsniveau
for udgiftbehov henholdsvis beskatningsgrundlag på 40 og 60 pct.